

Talouden ja toiminnan seuranta- raportti

Helsinki

1 / 2020

Julkaisija	Helsingin kaupunginkanslia
Nimike	Helsingin kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 1/2020
Sarja	Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2020:10 ISBN 978-952-331-739-0 (painettu julkaisu) ISBN 978-952-331-740-6 (verkkojulkaisu) ISSN-L 2242-4504 ISSN 2242-4504 (painettu julkaisu) ISSN 2323-8135 (verkkojulkaisu)
Toimittaja	Jenni Torkkola
Taitto	Nina Weurlander
Jakelu	Anne Alanko, puh. (09) 310 36271, anne.alanko@hel.fi

Sisältö

4	Yhteenveto ja tulos- ja rahoituslaskelma
7	Väestömuutokset Helsingissä 2020 tammi-helmikuussa
8	Työllisyys vuoden 2020 helmikuussa
10	Helsingin palveluksessa olevan henkilöstön määrä ja saatavuus
12	Rakentaminen Helsingissä vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä
15	Verotulot ja valtionosuudet
17	Rahoitus

KÄYTTÖTALOUS

20	Keskushallinto
22	Palvelukeskusliikelaitos
24	Työterveysliikelaitos
26	Taloushallintopalveluliikelaitos
28	Rakentamispalveluliikelaitos

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA

30	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
----	-------------------------------------

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

32	Kaupunkiympäristön toimiala
35	Helsingin kaupungin liikennelaitos

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN TOIMIALA

38	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
----	-----------------------------------

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA

39	Sosiaali- ja terveystoimiala
----	------------------------------

INVESTOINNIT

42	Investoinnit
----	--------------

LIITE 1

44	Helsingin kaupunkistrategian 2017 - 2021 kaupunkitason mittarit
----	---

LIITE 2

63	Suoritetaulukot
----	-----------------

Yhteenveto ja tulos- ja rahoituslaskelma

Kaupungin talous kokonaisuutena toteutuu koronapandemian myötä lähes 500 miljoonaa euroa talousarviota heikompana.

Verotuloennuste vuodelle 2020 on yhteensä -360 miljoonaa euroa talousarviota heikompi. Valtionosuuksien ennakoidaan toteutuvan 90 miljoonaa euroa talousarviota korkeampana, kun huomioidaan veronmaksujen myöhästymisestä aiheutuva kompensatio. Muita mahdollisia valtion kunnille kohdentamia kompensatioita ei ole huomioitu tässä ennusteessa. Maan hallituksen kehysriihessä linjattiin, että valtion lisätalousarvioesityksessä toukokuussa tullaan päättämään koronatilanteesta aiheutuneesta kompensatiopakettista kunnille. Nämä mahdolliset kompensatiot verorahoitukseen parantaisivat kaupungin taloudellista tilannetta tässä ennusteessa kuvattuna.

Ennusteen mukaan toimintamenot olisivat ylittymässä 183 miljoonaa euroa, pääasiassa koronapandemiasta johtuvat sosiaali- ja terveystoimialan lisäkustannukset huomioiden. Myös toimintatulojen ennakoidaan jäävän talousarviosta koronapandemian myötä kaupungin antamien vuokra- ja maksuhelpotusten seurauksena. Tässä ennusteessa näiden tulomenetysten yhteissummaksi on arvioitu noin 45 miljoonaa euroa.

Verotulojen aleneman sekä sosiaali- ja terveystoimialan menolisäysten seurauksena kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta tulisi olemaan jopa noin -780 miljoonaa euroa, jos investointitaso toteutuu tämän ennusteen suuruisena. Tämä heikentäisi niin merkittävästi kaupungin maksuvalmiustilannetta, että lainarahoituksen tarve realisoituisi jo vuonna 2020 ilman valtion merkittävää kompensatiota tulonmenetyksiin ja menojen lisäyksiin.

Tuloslaskelma

Helsingin kaupungin tuloslaskelma (milj. €)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Ennuste 1/2020	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2020
Toimintatulot					
Myyntitulot	338	327	315	-11	
Maksutulot	231	235	214	-21	
Tuet ja avustukset	53	36	45	9	
Vuokratulot	388	377	356	-21	
Muut toimintatulot	196	139	140	1	
Toimintatulot yhteensä	1 205	1 113	1 070	-43	
Valmistus omaan käyttöön	177	153	161	8	
Yhteensä	1 382	1 266	1 231	-35	
Toimintamenot					
Palkat	-1 402	-1 444	-1 483	-38	
Henkilösivumenot	-362	-403	-416	-12	
Palvelujen ostot	-1 967	-1 988	-2 136	-148	-19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209	-208	-208	-1	
Avustukset	-318	-324	-322	2	
Vuokrat	-219	-250	-233	17	
Muut menot	-23	-21	-24	-3	
Toimintamenot	-4 500	-4 638	-4 821	-183	-19
Toimintakate	-3 118	-3 372	-3 590	-218	-19
Verotulot	3 494	3 623	3 263	-360	
Valtionosuudet	233	246	336	90	
Yhteensä	3 727	3 869	3 599	-270	
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	78	73	73	0	
Muut rahoitustulot	73	87	83	-4	
Korkomenot	-17	-21	-21	0	
Muut rahoitusmenot	-0	-1	-1		
Yhteensä	133	139	134	-4	
Vuosikate	741	636	144	-492	-19
Poistot	-364	-373	-370	2	
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	377	263	-227	-490	-19
Poistoeron muutos	-0	3	3		
Varausten muutos	-3	-1	-7	-5	
Rahastojen muutos	5	5	5	-1	3
Yhteensä	2	7	1	-6	3
Tilikauden yli-/alijäämä	379	270	-226	-496	-16

Rahoituslaskelma

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma (milj. €)					
	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Ennuste 1/2020	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	741	636	144	-492	-19
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-190	-113	-110	3	
Toiminnan rahavirta	551	523	34	-489	-19
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-780	-1 046	-1 071	-25	-127
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15	29	19	-10	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	181	244	240	-4	
Investoinnin rahavirta	-584	-773	-813	-39	-127
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-33	-251	-779	-529	-146
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	-6	-37	-18	19	-28
Antolainasaamisten lisäykset	-86	-122	-102	20	-28
Antolainasaamisten vähennykset	80	86	84	-1	
Lainakannan muutokset	-87	10	10		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		92	92		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-87	-82	-82		
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4	23	22	-0	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-96	-3	15	19	-28
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-129	-254	-764	-510	-174

Väestömuutosten ennakkotietoja Helsingissä tammi-helmikuussa 2020

Vuodenvaihteessa 2019/2020 Helsingissä asui vakituisesti 653 835 asukasta. Helmikuun loppuun mennessä on asukasmäärä ennakkotietojen mukaan lisääntynyt 1 013 henkeä, mikä on huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan, jolloin lisäystä kirjattiin 183 henkeä.

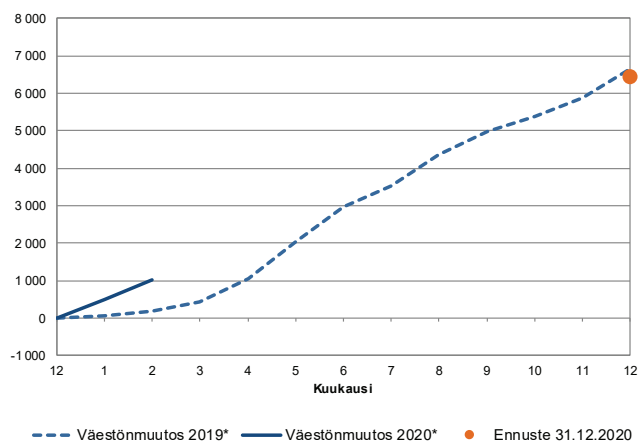
Syntyneiden enemmisyys, 251 henkeä, oli 232 henkeä suurempi kuin vastaavana ajanjaksona vuosi sitten.

Helsinkiin muutti kotimaasta huomattavasti enemmän väkeä tammi-helmikuussa 2020 kuin edellisvuonna samaan aikaan, ja tulomuutto ulkomailta oli saman suuruista kuin viime vuonna.

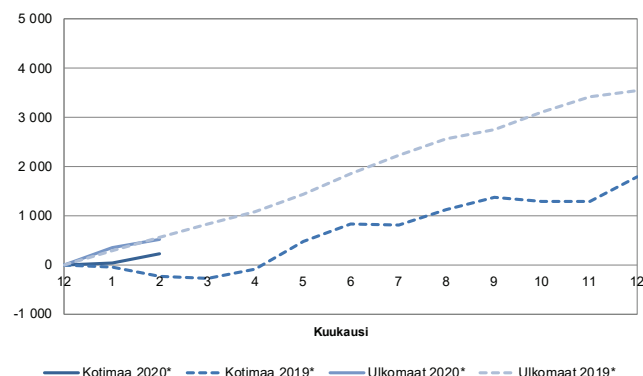
Helsingistä muutti pois noin 200 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä lähtömuutto muualle Suomeen kasvoi jonkin verran, kun taas lähtömuutto ulkomaille pieneni hieman.

Kokonaisuudessaan Helsingin muuttovoitto oli nyt 749 henkeä, kun edellisvuoden tammi-helmikuussa 2019 se oli 231 henkeä. Tämän vuoden loppuun mennessä väestön ennustetaan kasvavan saman verran kuin viime vuonna, eli reilut 6 000 henkeä.

Ennakkotiedot vuosien 2019 ja 2020 väestömuutosten kertymästä

Ennakkotiedot vuosien 2019 ja 2020 nettomuuton kertymästä

Työllisyys vuoden 2020 helmikuussa

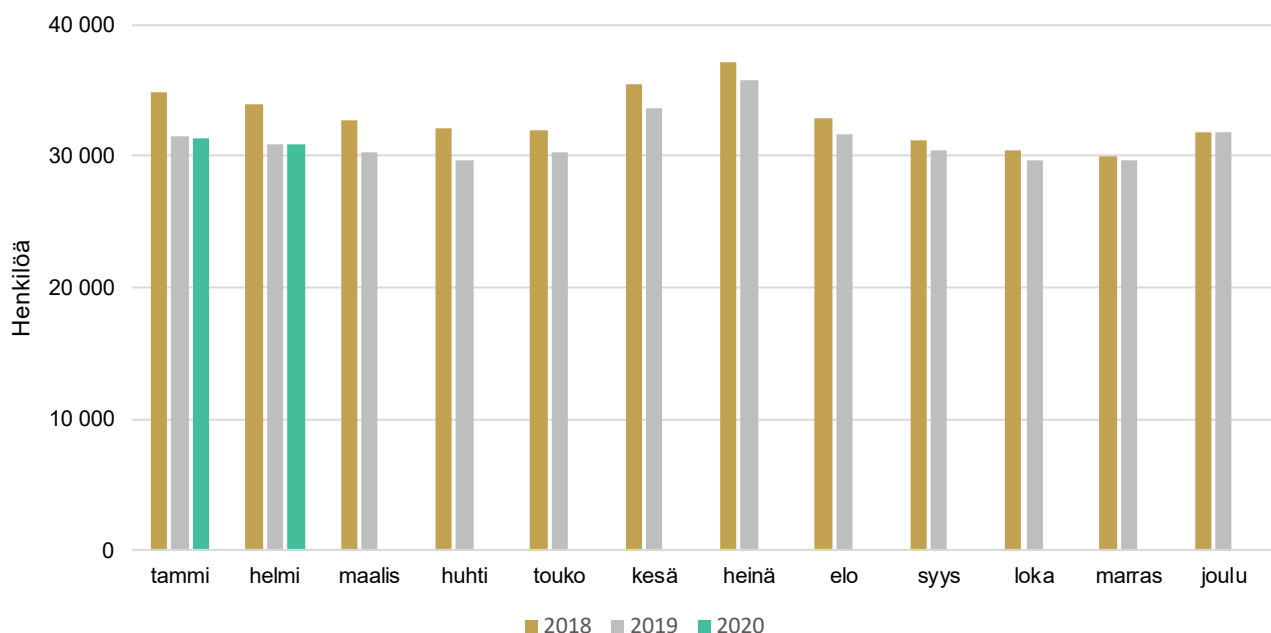
Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan Helsingin työttömyysaste oli helmikuun 2020 lopussa 8,9 prosenttia. Työttömien työnhakijoiden määrän vähentyminen pysähtyi vuoden vaihteessa. Helmikuussa työttömiä oli 30 900, mikä oli lähes saman verran kuin vuotta aiemmin. Koko maan tasolla työttömien määrä kasvoi prosentilla vuoden takaisesta.

Työttömien määrä pieneni Helsingissä edelleen nuorissa ikäryhmissä. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä laski 6 prosenttia ja 25–29 -vuotiaiden 7 prosenttia vuoden takaisesta. Työttömien ulkomaan kansalaisten määrä pieneni 2 prosenttia. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli 2 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien määrät pienenivät vähiten koulutetuilla, mutta alemman ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden työttömien määrät kasvoivat.

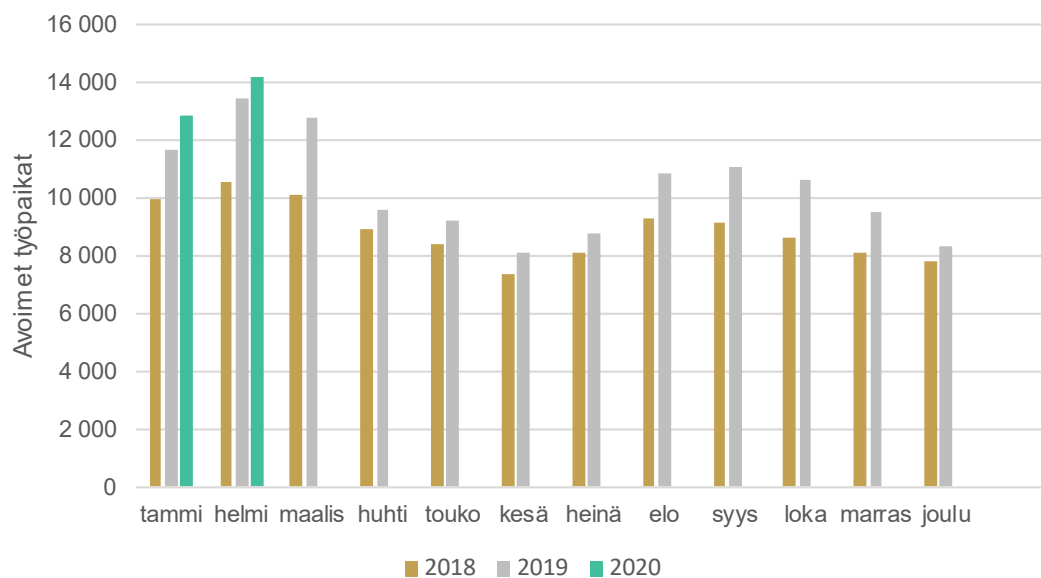
Pitkäaikaistyöttömien määrä kääntyi helmikuussa 2 prosentin kasvuun. Pitkäaikaistyöttömänä oli helmikuun lopussa lähes 10 600 henkilöä. Joka kolmas Helsingin työttömistä kuuluu pitkäaikaistyöttömiin, eli on ollut yhtä jaksaisesti työttömänä vähintään vuoden.

Työ- ja elinkeinotoimistoon ilmoitettuja avoimia työpaikkoja oli Helsingissä helmikuun lopussa 14 170, mikä oli 6 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Työmarkkinoilla näkyy kohtaanto-ongelmaa. Työpaikkoja oli avoinna runsaasti etenkin siivoojille, vartijoille, lähihoitajille, sairaanhoitajille, ravintola- ja keittiöalan työntekijöille sekä myyjille.

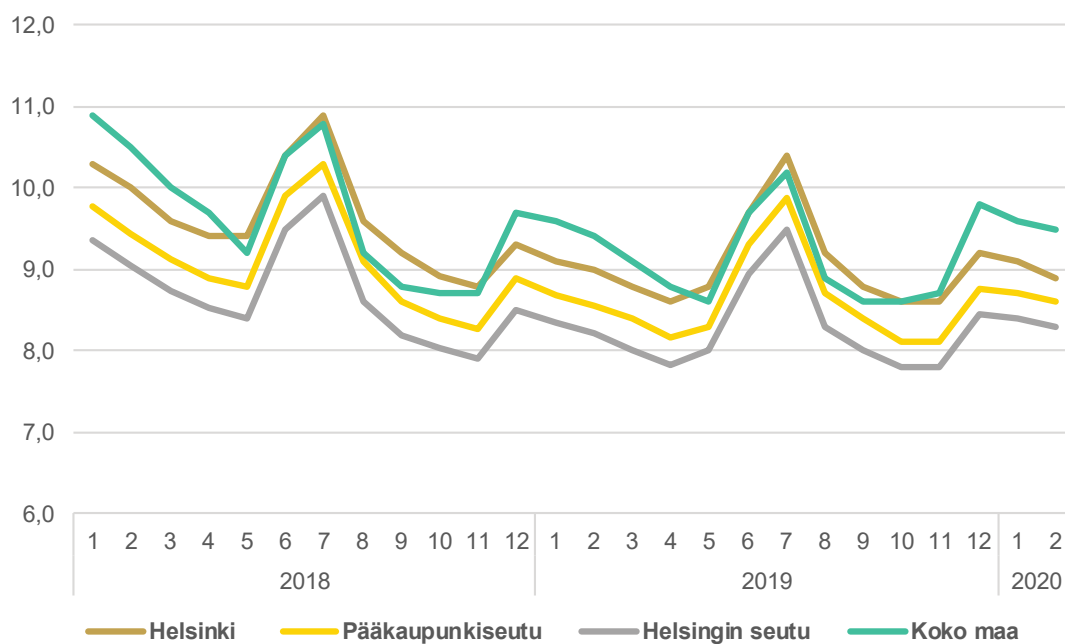
Työttömien määrä kuukausittain Helsingissä 2018 - 2020

TE-toimistoon ilmoitetut avoimet työpaikat kuukausittain Helsingissä 2018 - 2020

Työttömyysaste 2018 - 2020

Henkilöstö

Kaupungilla oli 467 työntekijää enemmän kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana. Muutos johtuu erityisesti henkilöstömäärän huomattavasta kasvusta kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla henkilöstömäärän kasvua selittää asiakasmäärän kasvu suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Vuokratyövoiman käyttö on vähentynyt koronapandemiasta johtuvasta palvelutoimintojen supistumisesta. Koronan seurauksena satoja kaupungin omia työntekijöitä on siirtynyt väliaikaisesti paikkaamaan sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstövajetta.

Kaupunkiympäristön toimialalla henkilöstömäärä on saatu kasvatettua lähemmäksi tavoitetasoa. Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen työsuhteiden lisääntyminen näkyy raitiovaunun- ja metrojunankuljettajien tarpeen kasvussa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut suurta muutosta, vuokratyövoimaa on hyödynnetty edellisvuoden tapaan lyhytaikaisissa sijaisuuksissa ja asiakaspalvelutehtävien hoidossa.

Sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstömäärää laskee Haartmanin ja Malmin päivystyksen työntekijöiden siirtyminen alkuvuodesta 2019 HUSin palvelukseen. Lokakuussa 2019 käynnistyi yhteistyö Mediapu Oy:n kanssa, joka palvelun tuottajana rekrytoi lääkäreitä sosiaali- ja terveystoimialalle eri pituisiksi ajoiksi. Hoitajien osalta henkilöstövaje on kasvanut entisestään, mikä lisää vuokratyövoiman ostoja Seuresta viikkotasolla sadoittain. Esimerkiksi pelkästään pohjoisen palvelualueen ostot olivat tammikuussa yli 3 000 työvuoroa. Myös kaupungin sisällä siirretään henkilöstöä runsaasti sosiaali- ja terveystoimialan hoivatehtäviin.

Maaliskuun 2020 loppuun mennessä toimialojen, liikelaitosten ja virastojen palkkoja (ilman työllistettyjen palkkoja) on maksettu 303,6 miljoonaa euroa. Summa on laskenut lähes kolme prosenttia edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Lasku selittyy mm. tammikuussa 2019 maksetulla kertaerällä ja tulospalkkioiden vähenemisellä.

Koronan vaikutukset henkilöstöön ja henkilöstövuokraukseen

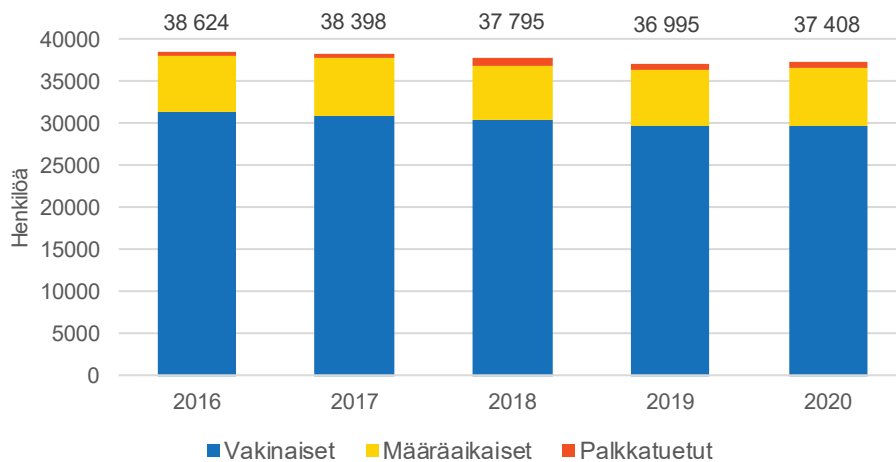
Koronapandemia on sulkenut monia kaupungin toimipaikkoja ja henkilöstöä on siirtynyt etätöihin. Osalla henkilöstöstä ei ole mahdollisuutta suorittaa perustehtäväänsä ja samanaikaisesti syntyy resurssivajetta toisissa tehtävissä, lähinnä hoiva-alan töissä ja täysin uusia tehtäviä kuten hoiva-apulaiset. Kaupungille on perustettu osajapankki, johon henkilöt, joiden työ on väliaikaisesti loppunut tai loppumassa, ilmoittavat osaamisensa sekä työpaikat resurssitarpeensa. Näin henkilöstöä siirtyy tehtävästä toiseen työnjohto-oi-keudellisesti maksimissaan kahdeksan viikon ajaksi. Myös hoiva-alan koulutuksen omaavat henkilöt ilmoittautuvat osajapankkiin mahdollista myöhempää työkuva muutosta ennakoiden. Jo muutaman ensimmäisen päivän aikana ilmoittautuneita kertyi toistatuhatta, joista hoiva-alan koulutettuja satoja. Käynnissä olevissa toiminnoissa, jotka edellyttävät henkilöstön läsnäoloa työpisteissä, on kiinnitetty erityistä huomiota tartuntavaaran minimointiin ja laadittu tehostettuja suunnitelmia sairauspoissaoloihin varautumiseen.

Vuokratyön käytössä on havaittavissa tammi-helmikuun 2020 aikana kasvua edellisvuoteen 2019 verrattuna. Maaliskuun osalta tiedot kirjautuvat järjestelmään viiveellä ja koronapoikkeusolojen vaikutusta ei voida vielä kokonaan arvioida. Poikkeusolojen aikana vuokratyövoiman tarve on kuitenkin vähentynyt kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

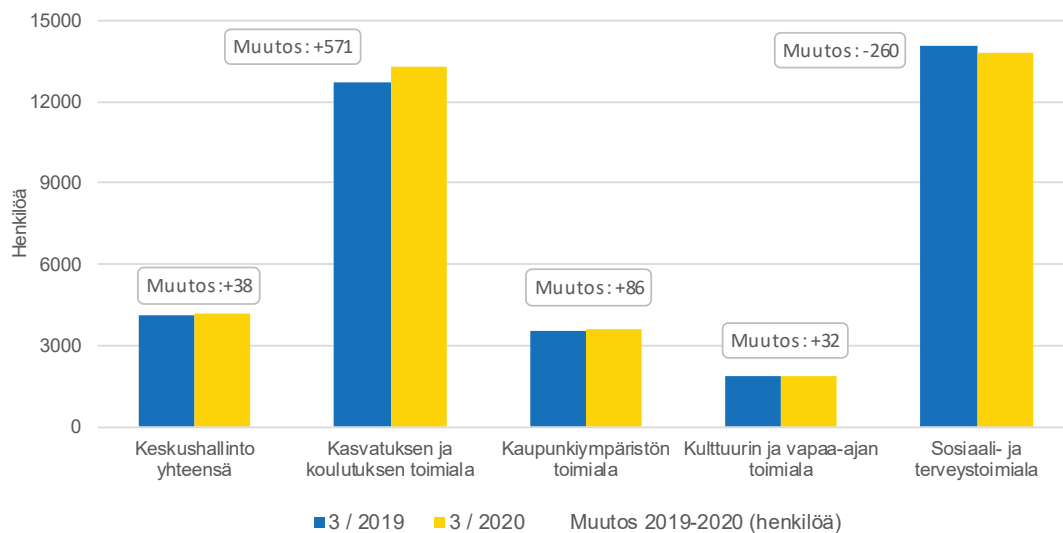
Saatavuushaaste työvoimapula-aloilla

Henkilöstön saatavuuden edistämistä tehdään toimialoilla ja liikelaitoksissa sekä kaupunkiyhteisesti. Koko kaupungin osalta kehitetään mm. työnantajakuva, hakijakokemusta ja edunvalvontaa henkilöstön saatavuuteen liittyvissä asioissa. Työvoimapula-alat on kartoitettu vuonna 2019 ja yhdessä on nimetty priorisoitavat nimikkeet, joiden saatavuuteen panostetaan erityisen voimakkaasti esim. kohdentamalla työsuhteasuntoja nimikkeille, joiden vajeprosentti on suurin. Tällä hetkellä kymmenen suurimman nimikeryhmän joukossa on muun muassa perusopetuksen erityisluokanopettajat, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat, opettajat ja erityisopettajat sekä lääkärit ja hammaslääkärit.

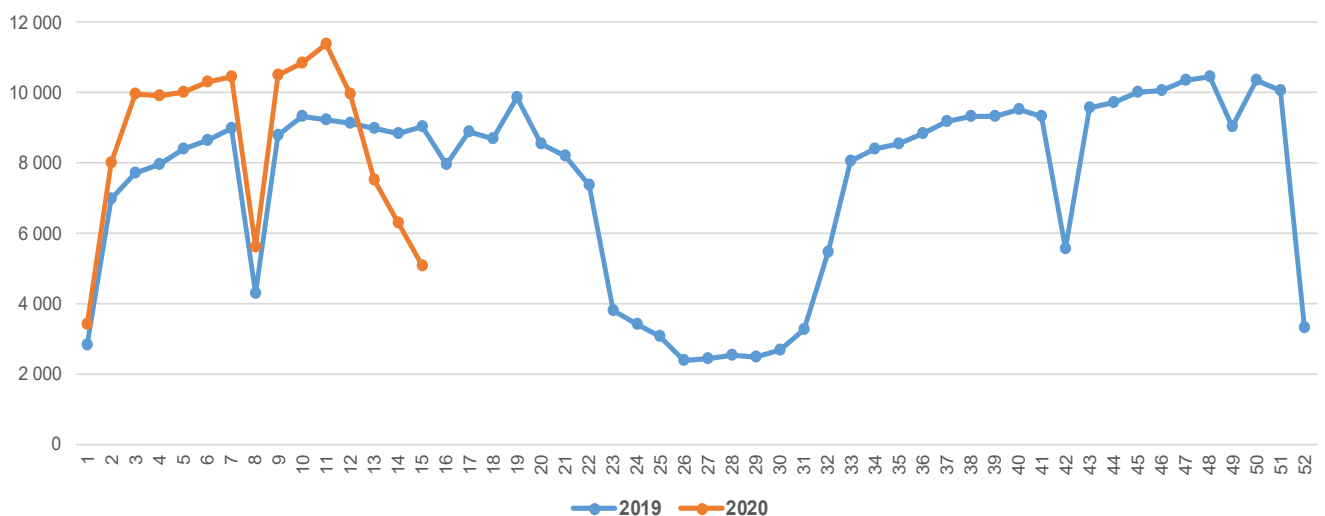
Henkilöstömäärän kehitys, vertailuajankohtana ao. vuoden maaliskuun loppu

Henkilöstö toimialoittain

Seure tilatut työvuorot viikottain

Rakentaminen

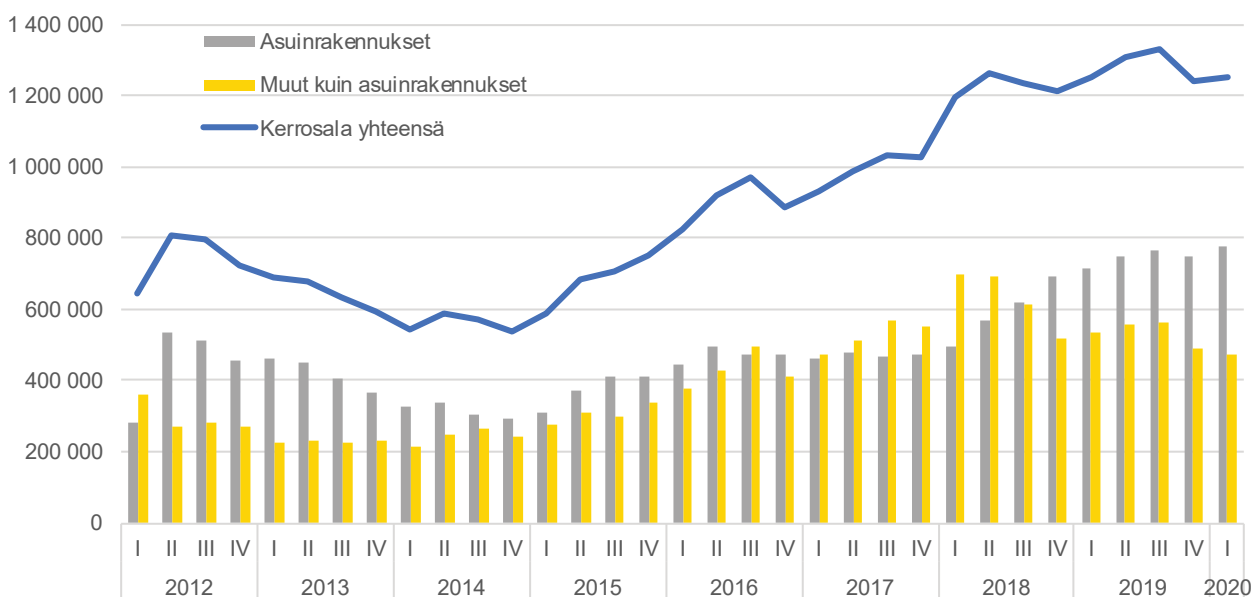
Rakentamisen kokonaisvolyymi oli korkealla tasolla ja rakenteilla oli kaiken kaikkiaan 1,25 miljoonaa kerrosneliömetriä. Asuntoja kvartaalin lopussa oli rakenteilla 10 208 kappaletta.

Kvartaalin aikana valmistui 1 607 asuntoa ja aloitettiin 1 753 asunnon rakentaminen. Lupia myönnettiin 1 191 asunnon rakentamiselle.

Koronapandemian taloudelliset vaikutukset näkyvät asuntomarkkinoilla viiveellä, joten muutoksia ei juurikaan ole vielä nähtävissä Helsingin asuntomarkkinoilla hinta-, myyntiaika- tai myynnissä olevien kohteiden

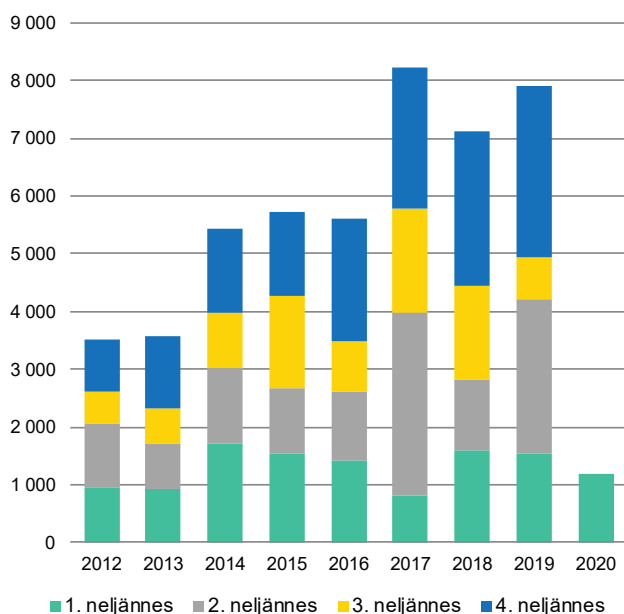
osalta. Oletettavaa kuitenkin on, että vaikutukset ulottuvat näihin kehityskulkuihin muutaman kuukauden viiveellä. Markkinavaikutusten osalta olennaisinta on se, kuinka kuluttajien ja yritysten luottamus palautuu poikkeusolojen jälkeen ja minkälaisia vaikutuksia nopeasti liikkeelle lähteneellä talouskriisillä on esimerkiksi pankkisektorin luotonantoon ja kuluttajien halukkuuteen ja mahdollisuuksiin asuntokauppoihin. Lyhyen aikavälin vaikutuksiin lukeutuvat rakennuskohteiden viivästykset, uusien hankkeiden aloitusajankohtien lykkääntymiset, hankkeiden loppuunsaattamisen hankaluudet sekä toiveet muuttaa asuntohankkeiden hallinta- ja rahoitusmuotoja.

Keskeneräiset rakennustyöt (k-m²) 2012 - 2020

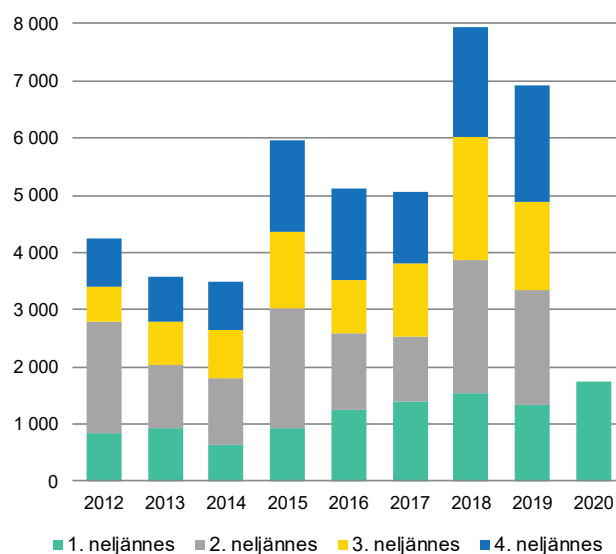

Myönnetty rakennusluvat sekä aloitetut ja valmiit asunnot vuosina 2012 - 2020 vuosineljänneksittäin (asuntojen lukumäärät)

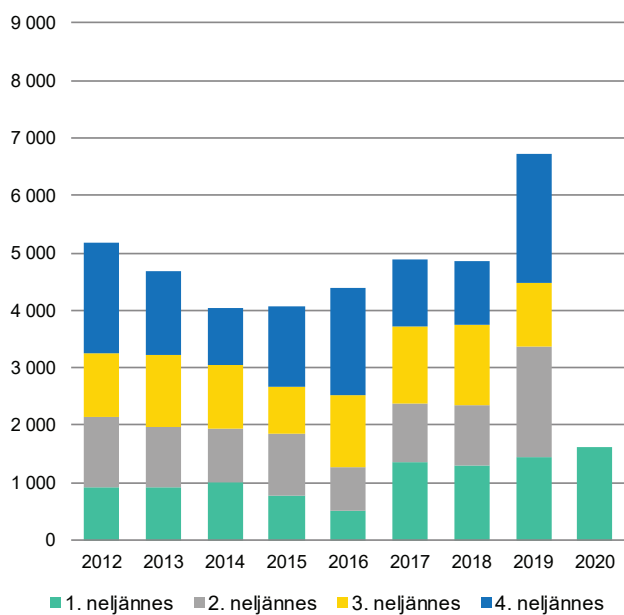
Myönnetty rakennusluvat

Aloitettut asunnot

Valmistuneet asunnot

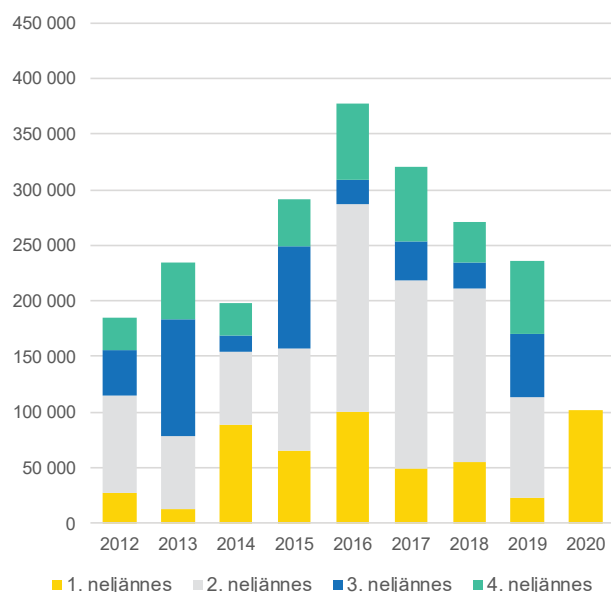
Muita kuin asuinrakennuksia oli kvartaalin lopussa rakenteilla 474 510 kerrosneliömetriä. Liike- ja toimistorakennuksia määrästä oli noin 60 prosenttia ja julkisia palvelurakennuksia noin kolmannes.

Hankkeita valmistui yhteensä 99 175 kerrosneliömetrin verran ja aloitettiin 88 681 kerrosneliömetrin edestä. Rakennuslupia myönnettiin 101 741 kerrosneliömetrille. Kvartaalin aikana myönnettyistä luvista kaksi kolmasosaa oli liike- ja toimistorakennuksille ja noin viidennes julkisille palvelurakennuksille.

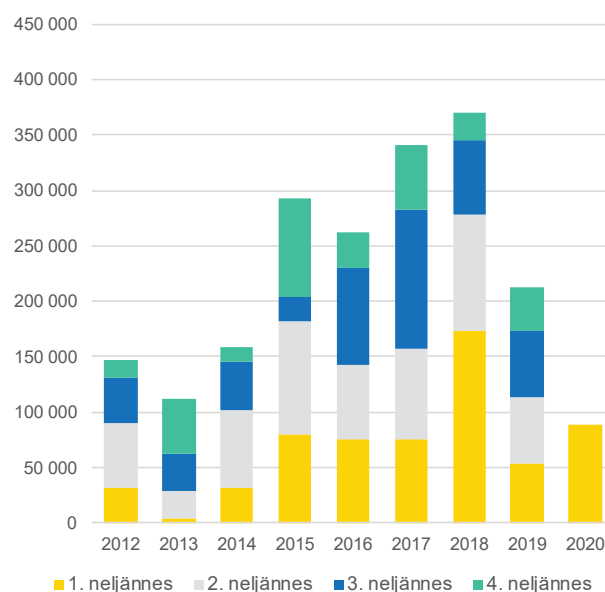
Koronapandemian taloudelliset vaikutukset näkyvät toimitilarakentamisen osalta viiveellä. Toimitilarakentamisen sisällä on hyvin erilaisia toimintoja, joihin vaikutukset näkyvät eri tavoin. Julkiset palvelurakennukset ja koulut, kuten eivät pysäköintirakennuksetkaan, ole kovin herkkiä nopeille talousvaikutuksille. Erilaiset markkinaehtoiset toimisto- ja toimitilarakennukset, kuten hotellitkin, tulevat nopeammin hankkeina uudelleenarvioinnin kohteeksi erityisesti lupien ja aloitettavien rakennusten osalta. Lyhyen aikavälin mahdollisiin vaikutuksiin lukeutuvat myös uusien rakennuskohteiden viivästyksiset sekä uusien hankkeiden aloitusajan kohtien lykkääntymiset ja muut epävarmuudet.

Myönnettyt rakennusluvut sekä aloitetut ja valmistuneet toimitilat vuosina 2012 - 2020 vuosineljänneksittäin (toimitilojen kerrosneliömäärät)

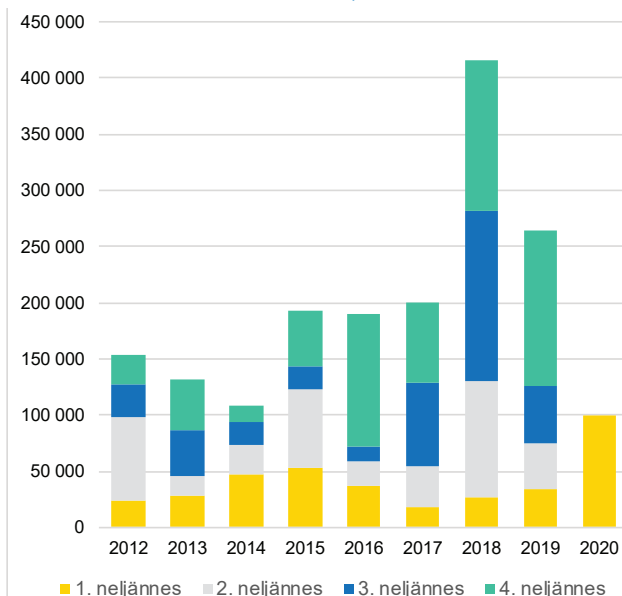
Myönnettyt rakennusluvut

Aloitettut rakennustyöt

Valmistuneet rakennustyöt

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloennusteen päivitys perustuu pääosin eri ennustelaitosten ennusteisiin talouden kehityksestä ja koronapandemian vaikutuksista siihen. Arviot koronapandemian vaikutuksista talouskehitykseen muuttavat tällä hetkellä lähes päivittäin. Taustaoletuksena on, että BKT laskee hieman yli 5 % kuluvana vuonna. Lisäksi ennusteessa on huomioitu toteutuneet verotilitykset maaliskuuhun 2020 asti.

Koronapandemian vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompina tuottoina. Osa tästä johtuu työttömyyden ja lomautusten kasvusta ja sitä kautta verotettavan palkkasumman alenemisesta ja osa johtuu yritysten heikommasta tuloksesta. Kuluvan vuoden palkkasumman arviossa oletuksena on, että lomautusten piirissä on Suomessa reilut 400 000 henkeä ja akuutin kriisin kesto olisi 3 kuukautta. Ensi vuoden palkkasumman odotetaan kasvavan maltillisesti 1,5 % olettaen, että lomautetut palavat töihin ja että tänä vuonna kasvanut työttömyys jäisi osittain pysyväksi. Työttömyysturvaetuudet kasvavat kuluvana vuonna arviolta noin 25 % lomautusten ja irtisanomisten takia. Myös elinkeinotoiminnan ansiotulot laskevat koronapandemian vuoksi.

Verotuloennusteessa on huomioitu myös eduskunnalle annettu hallituksen esitys, joka koskee yritysten verojen maksujärjestelyjä. Tämän verotilitysten siirtä-

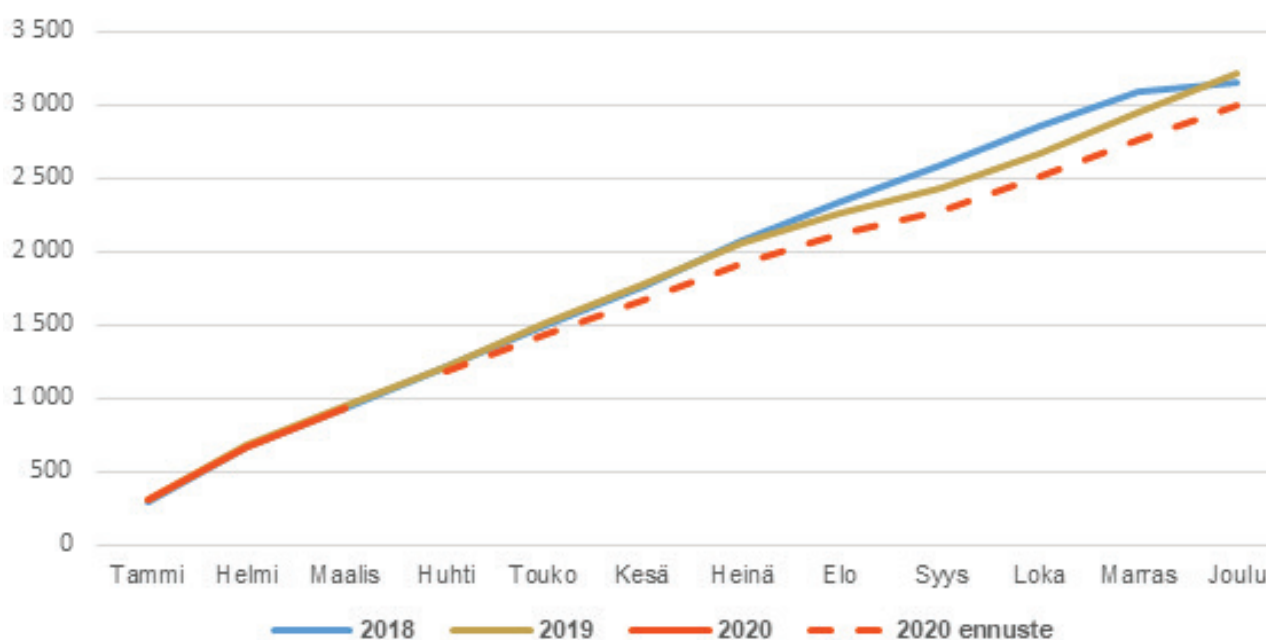
mismahdollisuuden vaikutus on huomioitu hallituksen esityksen mukaisina vuodelle 2020 ja siten kunnallisveron tilityksiä on alennettu noin 430 miljoonalla eurolla, yhteisöveron 45 miljoonalla eurolla ja kiinteistöveron 80 miljoonalla eurolla. Hallituksen esityksessä on oletettu verojen kertyvän täysimääräisesti takaisin vuonna 2021.

Veronmaksujen lykkäyksien aiheuttamat kuntien verotulomenetykset on päätetty kompensoida kunnille vuonna 2020 valtionosuuksissa. Kompensaation suuruus Helsingille on hieman yli 81 milj. euroa, joka on huomioitu valtionosuusennusteessa.

Muita mahdollisia valtion kunnille kohdentamia kompensatioita ei ole huomioitu tässä vero- tai valtionosuusennusteessa. Maan hallituksen kehysriehessä linjattiin, että valtion lisätalousarvioesityksessä toukokuussa tullaan päättämään koronatilanteesta aiheutuneesta kompensatiopakettista kunnille.

Verotuloennuste vuodelle 2020 on yhteensä -360 miljoonaa euroa talousarviota heikompi. Valtionosuuksien ennakoidaan toteutuvan 90 milj. euroa talousarviota korkeampana, kun huomioidaan edellä kuvattu veronmaksujen myöhästymisestä aiheutuva kompensatio.

Kunnallis- ja yhteisöveron tilitykset (milj. euroa)

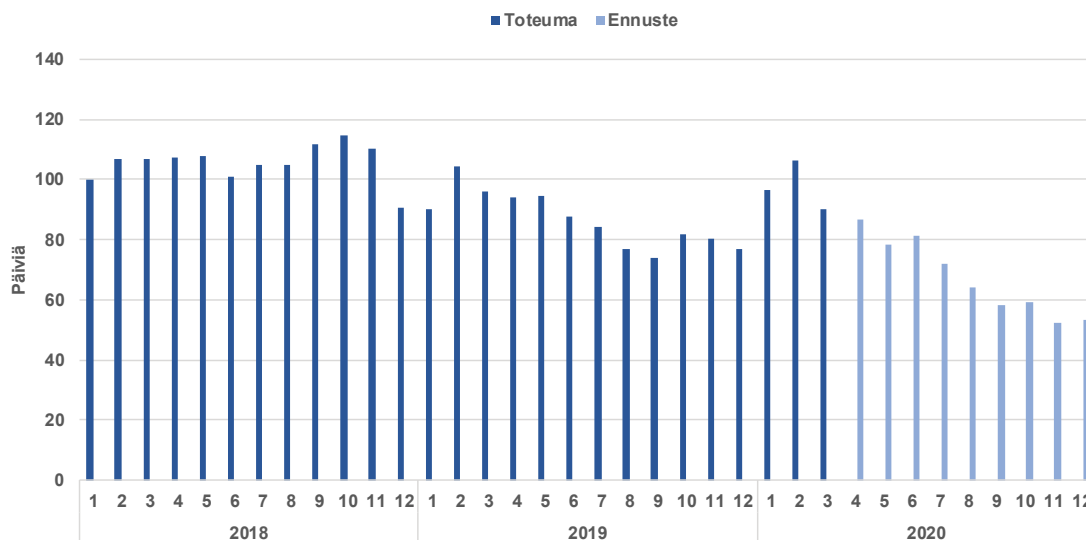
VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET (milj. €)			
	TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020
VEROTULOT (milj.euroa)			
Kunnallisvero	2 632,9	2 740,0	2 630,0
Muutos ed. vuodesta, %	2,0	4,1	-0,1
Yhteisövero	586,9	600,0	370,0
Muutos ed. vuodesta, %	2,1	2,2	-37,0
Kiinteistövero	273,9	283,0	263,0
Muutos ed. vuodesta, %	4,8	3,3	-4,0
Verotulot yhteensä	3 493,7	3 623,0	3 263,0
Muutos ed. vuodesta, %	2,3	3,7	-6,6
VALTIONOSUUDET (milj.euroa)			
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus	17,6	1,4	-0,7
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	-340,6	-376,0	-373,6
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	19,6	19,6	19,8
Verotulomenetusten korvaus	195,6	225,0	235,8
Verotulojen viivästymisen sekä muut korona-korvaukset	0,0	0,0	81,4
Valtionosuudet yhteensä	232,8	246,0	336,3
Muutos ed. vuodesta, %	18,0	5,7	44,4
VERORAHOITUS JA VALTIONOSUUDET YHT. (milj.euroa)			
3 726,5	3 869,0	3 599,3	
Muutos ed. vuodesta, %	3,1	3,8	-3,4

Rahoitus

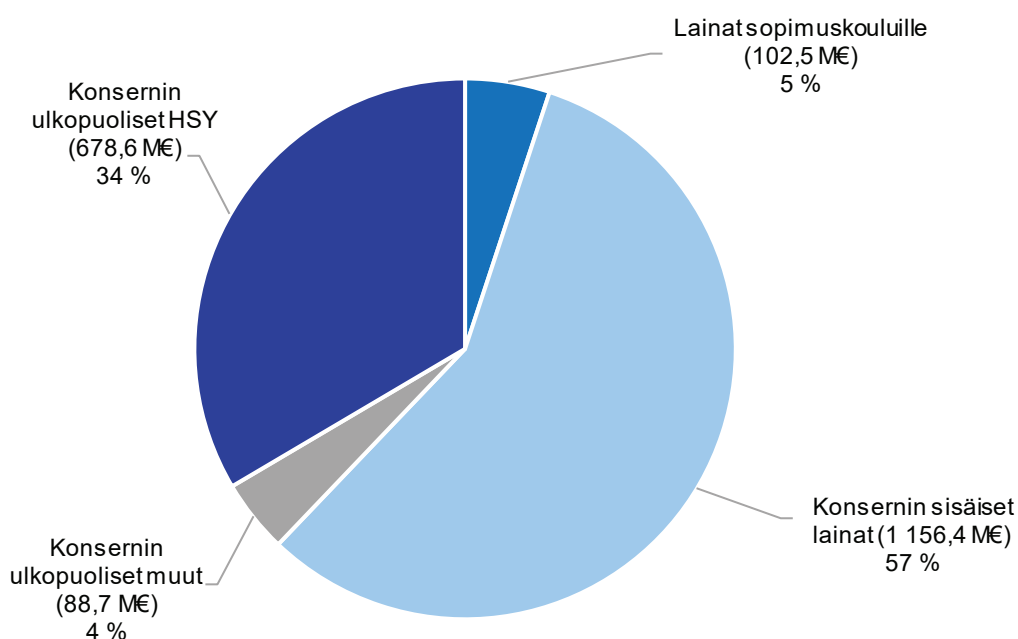
Maksuvalmiuden kehitys maksuvalmiuspäivinä -kaavio sisältää ennusteen vuoden 2020 loppuun sekä toteumat tammikuusta 2018 maaliskuuhun 2020. Kaavio varat sisältävät tytäryhteisöjen varat kaupungin konsernitilillä. Maksuvalmiuden kehitystä kuvaavan kaavio tarkasteluvuosina 2018–2019 kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä aleni nettomääräisesti 192 miljoonaa euroa ja oli vuoden 2019 lopussa yhteensä noin 1 014 miljoonaa euroa.

Vuoden 2020 talousarviossa on varauduttu uusien 92 miljoonan euron ulkoisten lainojen nostoon. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään noin 82 miljoonaa euroa (sis. liikenneliikelaikoksen investointeja varten nostetut rahalaitoslainat). Koronatilanteesta johtuvan verotulojen aleneman johdosta lainanottoa kaupungin investointeja varten joudutaan mahdollisesti aikaistamaan, jolloin lainanotto tulee toteutumaan talousarviossa ennustettua suurempana.

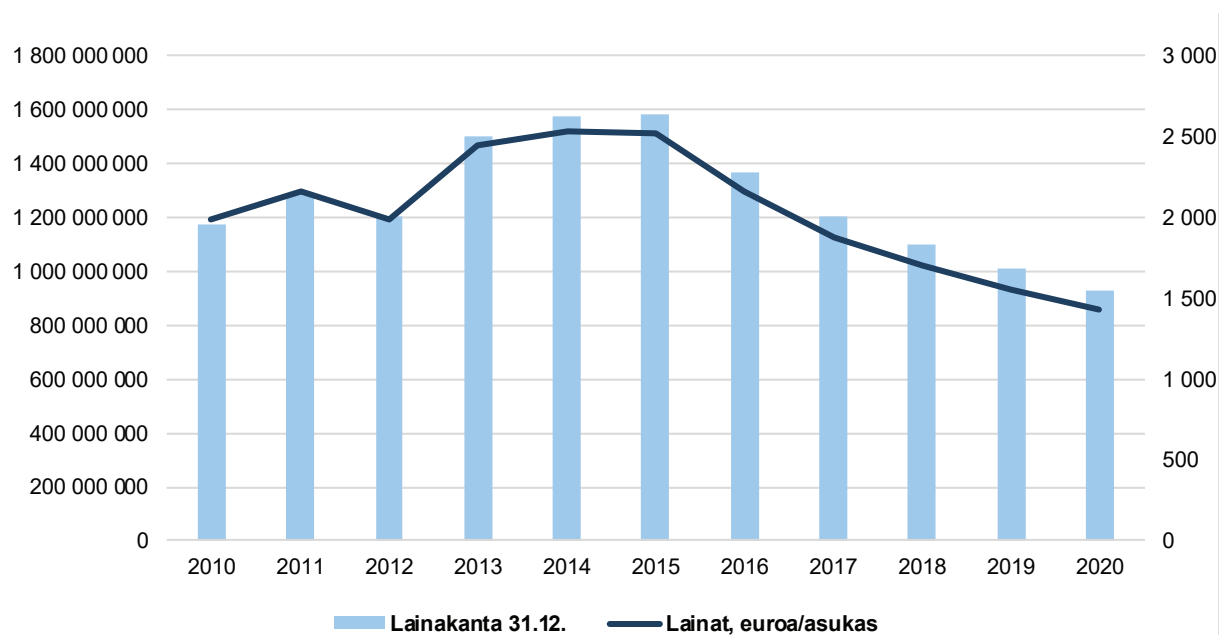
Kassan riittävyys

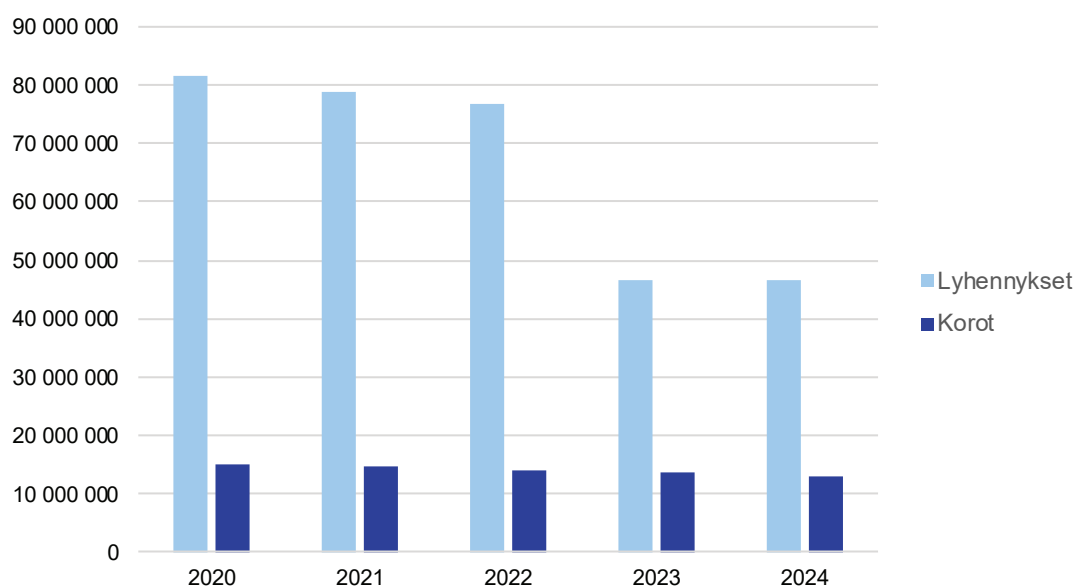
Antolainauskannan jakauma 31.3.2020 pl. HKL-liikelaitos

Helsingin kaupungin ottolainakanta

Ottolainojen lyhennykset ja korot nykyisellä laina- ja korkokannalla

Käyttötalous

Keskushallinto

Koronapandemian seurauksena kaupunginkanslia on joutunut keskittämään resurssejaan pandemian aiheuttamien vaikutusten lieventämiseen Helsingissä. Osa kanslian suunnitelmassa olleista toiminnan kehittämishankkeista tulee viivästyneeseen koronaviruksen seurauksena. Myös pandemiasta palautumiseen tähtäävä strategia ja siihen liittyvät toiminnot tulevat muuttamaan kaupunginkanslian toiminnan painopisteitä vuoden 2020 aikana.

Kanslian käyttötalouden määrärahoista on säästymässä ennusteen mukaan noin 1,7 miljoonaa euroa.

Valtion tekemät päätökset koronakriisin aiheuttamien vaikutusten lieventämiseksi tulevat aiheuttamaan merkittäviä uusia menoeriä myös kaupunginkanslian käyttötalouteen. Esimerkiksi yksinyrittäjien toimintatuki taloudellisten menetysten kompensoimiseksi tullaan kanavoimaan kuntien kautta ja Helsingin osalta tämä tulee lisäämään kaupunginkanslian toimintatulo- ja -menoja vuoden 2020 aikana. Edellä mainitun mukaisia tulo- ja menoeriä ei ole huomioitu toistaiseksi kaupunginkanslian tulo- ja menoennusteissa.

Investointien osalta säästöä ennustetaan syntyvän jopa 16 miljoonaa euroa keskitettyjen tietotekniikkahankintojen johdosta.

Koronakriisin vaikutukset kaupunginkanslian toimintaan ovat moninaiset ja se on näkynyt erityisesti elinkeino-osaston toiminnassa. Kriisin ensimmäisten viikkojen aikana yritys- ja työllisyyspalveluita on muutettu entistä digitaalisemmiksi, jotta nämä tärkeät palvelut pystytään toteuttamaan myös aikana, jolloin ihmisten väliset sosiaaliset kontaktit on rajoitettu minimiin.

Yrityspalveluyksikkö NewCo Helsinki on reagoinut tilanteeseen tarjoamalla yrityksille kriisineuvontapalvelua yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Start-upien pelastamiseksi on käynnistetty yhteistyö Maria 01:n, Helsinki Business Hubin ja Business Finlandin kanssa. Helsingin kaupungin omistamien liiketilojen osalta suurimmalle osalle asiakkaita on annettu vapautus vuokrista kolmeksi kuukaudeksi ajaksi.

Keskushallinnon määrärahoista työmarkkinatuen kuntaosuuden (62 miljoonaa euroa) ennakoidaan ylittävän 3 miljoonalla eurolla.

Työmarkkinatuen kuntaosuusmaksut kasvavat jo huhtikuusta alkaen seuraavista syistä:

- Työllistymistä edistävien palveluiden keskeytyminen tuo kuukausitasolla useita satoja, vähintään 300 päivää työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saaneita, asiakkaita kaupungin osarahoittaman työmarkkinatuen piiriin
- Arvioitua suurempi osuus niistä yli 11 000 helsinkiläisestä työttömästä, jotka ovat olleet työttöminä alle 300 päivää, tulee kuluvaan vuoden aikana ylittämään 300 päivän passiivikertymän verrattuna tilanteeseen, jossa nyt koettua työmarkkinashokkia ei olisi syntynyt
- Kaupungin osarahoittaman työmarkkinatuen piiriin tulevat myös ne työssä olevat entiset pitkään työttöminä olleet, jotka lomautetaan tai irtisanoetaan, ja joiden työssäoloa ei ole ehtinyt täyttyä
- Useita osa-aikatyön vuoksi soviteltua päivärahaa saavat henkilöt alkavat lomautusten vuoksi saada täysimääräistä työmarkkinatukea

Keskushallinnon tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2020
Käyttötalous yhteensä	Tulot yhteensä	1 415,7	1 340,5	1 317,1	-23,4	
	Menot yhteensä	-4 632,7	-4 803,0	-4 991,7	-188,8	-19,2
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-4 822,2		-169,5	
	Toimintakate	-3 217,0	-3 462,4	-3 674,6	-212,2	-19,2
1 Keskushallinto	Tulot yhteensä	27,5	20,2	21,1	0,9	
	Menot yhteensä	-240,9	-268,1	-278,1	-10,0	-19,2
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-287,3		9,2	
	Toimintakate	-213,3	-247,9	-257,0	-9,0	-19,2
11001 Vaalit	Tulot yhteensä	2,2				
	Menot yhteensä	-3,8	-0,8	-0,8	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-0,8		0,0	
	Toimintakate	-1,6	-0,8	-0,8	0,0	
12001 Tarkastuslautakunta ja -virasto	Tulot yhteensä	0,0	0,0	0,0		
	Menot yhteensä	-1,8	-2,0	-2,0	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-2,0		0,0	
	Toimintakate	-1,8	-2,0	-2,0	0,0	
130 Kaupunginhallitus	Tulot yhteensä	0,2		1,4	1,4	
	Menot yhteensä	-10,0	-9,6	-11,0	-1,5	-11,1
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-20,7		9,7	
	Toimintakate	-9,7	-9,6	-9,6	-0,0	-11,1
14001 Kaupunginkanslia	Tulot yhteensä	15,1	15,5	15,0	-0,5	
	Menot yhteensä	-116,6	-129,4	-135,8	-6,3	-8,1
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-137,5		1,7	
	Toimintakate	-101,5	-113,9	-120,8	-6,8	-8,1
150 Keskitetysti makset- tavat menot	Tulot yhteensä	10,1	4,7	4,7	0,0	
	Menot yhteensä	-108,7	-126,3	-128,5	-2,2	-0,1
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-126,3		-2,1	
	Toimintakate	-98,6	-121,6	-123,8	-2,2	-0,1

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Tiedon tehokkaampi hyödyntäminen kanslian ydintehtävissä ja kaupungin organisaatiossa	Hel.fi –verkkosivujen asiakaskokemusmittareiden seurantadatasta ja tavoitetasojen toteutumisesta tuotetaan neljännesvuosittain raportti. Tavoitteiden toteutumista seurataan viestinnän ohjausryhmässä ja viestinnän sisällöntuotannon yksikön ja tietohallinnon sovellushallintatiimin koordinoitupalavereissa.	
Kansainvälisesti verkottunut edelläkävijä	Kaupungin keskeisten kansainvälisten yhteistyöverkostojen kaupunkiyhteinen koordinoiminen toimintamalli on otettu käyttöön koko kaupunkio rganisaatiossa	
Vakaan talouden ja kestävän kasvun turvaaminen	Investointien rahoittaminen tulorahoituksella, siten että lainakanta/asukas ei kasva	
	Aloitettujen asuntojen lukumäärä (7 000 asuntoa)	
	Tavoitetaan yhä enemmän potentiaalista työvoimaa yrityksille. Työllistämistä edistäviin tilaisuuksiin osallistunut 3500 henkilöä	
Johtamistyön parantaminen ja toimintakulttuurin kehittäminen	Kanslian Kunta10-kyselyn tuloksien 2020 paraneminen verrattuna vuoden 2018 tuloksiin valmentavan johtamisen kysymysten kohdalla.	

Palvelukeskus- liikelaitos

Palvelukeskus Helsinki arvioi, että tilikauden taloudelliset tavoitteet eivät tule vuonna 2020 toteutumaan koronapandemian vuoksi vaan liikeylijäämä jää tilikaudella n. 354 000 euroa tappiolliseksi. Palvelukeskuksen ateriatuotantoa on jouduttu laajasti supistamaan kasvatuksen ja koulutuksen toimipisteissä. Elintarvike- ja materiaalikustannukset laskevat, mutta poikkeustilanteessa tarvikkeiden tarpeiden arviointi on ollut haastavaa, koska ruokailijamäärissä on ollut suurta epävarmuutta. Suurin osa toimipaikoista on ollut auki, joten henkilöstökulut pysyivät vähintäänkin budjetoidulla tasolla. Koronapandemian vuoksi vastaavasti hoivapuolella palvelujen tarve on lisääntynyt ja henkilöstä on pulaa.

Palvelukeskuksessa on sisäisesti ohjattu henkilöstöä mahdollisuuksien mukaan niihin tehtäviin, joissa on akuutti pula tekijöistä, mm. hoiva- ja kotiateriatuotantoon liittyviin asiakaspalvelutehtäviin. Pakkalan tuotantolaitoksen toiminnan turvaamiseksi on kentän

henkilöstöä koulutettu tuotantotehtäviin. Tuotantolaitoksessa varmistetaan toimipisteiden ruokatoimituksia ja kotiaterioiden tuotantomääriä lisätään kasvaneen kysynnän mukaan. Palvelukeskuksen tuottama etähoito ja kaupunkilaisten sähköiset yhteydenottokanavat ovat osoittaneet tarpeellisuutensa koronapandemian aikana.

Palvelukeskus Helsingin kaupunkistrategiaa tukevien kärkiprojektien osalta on kvartaalin alussa edetty hyvin, mm. työnantajakuvaan tukevan "Valovoimaa rekrytointiin" -kärkiprojektin osalta. Asiakkaiden osallistaminen palvelujen suunnitteluun tulee viivästymään, sillä suunnitellut toimenpiteet eivät kaikilta osin ole etänä mahdollista ja vaativat mm. yhteisiä palvelun suunnittelutyöpajoja.

Sitovana toiminnallisena tavoitteena talousarviossa on asiakastytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla 1-5) ja sen arvioidaan toteutuvan vuonna 2020.

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Kehitymme yhdessä, osallistumme ja muutamme toimintakulttuuria	Asiakastytyväisyys vähintään 3,5 (asteikko 1-5)	
Palvelemme päivä päivältä paremmin -vuositeema ja sen mittarit		
Huolehdimme palvelujen laadusta ja uudistamme niitä: kärkiprojektit, hankekehitys ja seuranta		
Toimimme vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti		
Olemme haluttu työpaikka ja huolehdimme henkilöstöstä: valovoimaa rekrytointiin-kärkiprojekti ja strategisen osaamisen kehittäminen -kärkiprojekti		

Palvelukeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (milj. €)

	TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	101 336	98 775	97 287	-1 488
Liiketoiminnan muut tuotot	856	652	440	-212
Varsinaiset kulut	-98 942	-97 185	-97 819	-634
Poistot	-190	-115	-261	-146
Liikelyijäämä/alijäämä	3 060	2 126	-354	-2 480
Rahoitustuotot ja -kulut	-80	-80	-80	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 979	2 046	-434	-2 480
RAHOITUSLASKELMA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	3 060	2 126	-354	-2 480
Poistot ja arvonalentumiset	190	115	261	-146
Rahoitustuotot ja -kulut	-81	-80	-80	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 169	2 161	-173	-2 334
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-259	-550	-550	
Investoinnin rahavirta	-259	-550	-550	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 910	1 611	-723	-2 334
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 918	-300	-723	-423
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 918	-300	-723	-423
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-8	1 311	-1 446	-2 757

Työterveys- liikelaitos

Työterveys Helsinki arvioi, että liikeylijäämätavoite (140 000 euroa) tullaan saavuttamaan huolimatta valitsevasta koronapandemiasta. Palveluiden myynnin rakenne on pandemiasta johtuen kuitenkin normaaliin toimintaan verraten hyvin poikkeuksellinen. Vastaanotto- ja työpaikkakäyntien sijaan palvelut toteutetaan pääosin etäpalveluna. Näiden palveluiden myynti on kasvanut alkuvuoteen verrattuna 123 prosenttia, kun varsinaisten vastaanottokäyntien myynti on samana ajankohtana laskenut 71 prosenttia.

Koronapandemiasta johtuen Työterveys Helsingin resurssit on priorisoitu kiireellisten asioiden hoitamiseen. Työterveys on keskittynyt ehkäisemään koronaviruksen leviämistä ja palvelemaan kaikissa asioissa ensisijaisesti etänä. Koronatestaukset lisäävät terveyspalveluostojen ja kustannuksia tilikauden aikana.

Pandemia on vauhdittanut etäasioinnin käyttöönottoa ja digiosaamista sekä tehnyt todeksi kaupunkistrategian tavoitteen siitä, että sähköinen asiointi on ensisijainen asiointikanava. Muutos on merkittävä edistysaskel Työterveyden toiminnassa ja tulee muuttamaan palvelurakennetta tulevaisuudessa pysyvämminkin.

Koska koronapandemia on muuttanut palvelutoiminnan luonnetta etäpalveluiden suuntaan, NPS:n laskennassa on huomattavasti vähemmän havaintoja kuin normaalitilanteessa. Näin ollen arvioidaan, että sitovan toiminnan tavoitetta nettosuositusindeksi (NPS 70) ei saavuteta vuonna 2020.

Työterveys Helsingin tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (milj. €)

	TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	17 831	17 250	18 350	1 100
Liiketoiminnan muut tuotot	569	368	213	-156
Varsinaiset kulut	-17 995	-17 436	-18 347	-911
Poistot	-11	-42	-45	-3
Liikelyijäämä/alijäämä	394	140	170	30
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	-40	-40	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	354	100	130	30
RAHOITUSLASKELMA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	394	140	170	30
Poistot ja arvonalentumiset	11	42	45	-3
Rahoitustuotot ja -kulut	-40	-40	-40	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	365	142	175	33
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-15	-100	-100	
Investoinnin rahavirta	-15	-100	-100	
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	350	42	75	33
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-350			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-350			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	42	75	33

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Käyttäjätyytyväisyyttä kuvaavaan asiakaskokemuksen taustalla on palveluiden saatavuus, sujuvuus ja helppous.	Asiakaskokemusta kuvaavan nettosuositteluindeksin (NPS) taso 70.	

Taloushallintopalveluliikelaitos

Taloushallintopalveluliikelaitos arvioi, että vuoden 2020 osalta liikeylijäämä tulee toteutumaan tulosbudjetin mukaisesti. Tässä vaiheessa arvioidaan vallitsevan koronapandemian aiheuttavan huomattavaa epävarmuutta sekä muutoksia, jotka tulevat vaikuttamaan taloushallintopalveluiden omaan sekä sen asiakkaiden toimintaan.

Talpan johtamistoimenpiteet pyritään kohdistamaan koronapandemian arvioitujen negatiivisten talousvaikutusten torjuntaan. Talousvaikutuksia seurataan ja analysoidaan tiiviisti sekä liikelaitoksen omien kustannusten, että asiakkaiden toimintamuutosten ja liikevaihtovaikutusten kautta. Asiakasyhteistyöhön ja prosessien laadunseurantaan panostetaan edelleen aktiivisesti muuttunut tilanne huomioon ottaen.

Talousarviovuoden tavoitteeksi asetettiin ”Uudistuva Talpa” ja kaupunkistrategian mukaisesti talpan henkilöstö on mukana palveluiden uudistamisessa. Lisäksi talpan toimintaa ohjaavat kustannustehokkuus sekä palvelujen ja asiakaspalvelun korkea laatu.

Talpalla on talousarviossa kaksi sitovaa tavoitetta: asiakastyytyväisyys vähintään 3,95 ja tilikauden tulos vähintään 10 000 euroa. Näiden molempien ennustetaan tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion mukaisesti, koska vielä ei ole tarkempaa tietoa koronapandemian aiheuttamista vaikutuksista.

Taloushallintopalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (milj. €)

TP 2019 TA 2020 1. ennuste 2020 Erotus TA / ennuste

TULOSLASKELMA

Liikevaihto	29 767	29 999	30 099	100
Liiketoiminnan muut tuotot	157	86	386	300
Varsinaiset kulut	-29 009	-29 824	-30 212	-388
Poistot	-147	-195	-195	-0
Liikelyijäämä/alijäämä	768	66	78	12
Rahoitustuotot ja -kulut	-56	-56	-56	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	712	10	22	12

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN RAHAVIRTA

Liikelyijäämä (-alijäämä)	768	66	78	12
Poistot ja arvonalentumiset	147	195	195	-0
Rahoitustuotot ja -kulut	-56	-56	-56	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	859	205	217	12

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Investointimenot	-221	-580	-580	
Investoinnin rahavirta	-221	-580	-580	

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	638	-375	-363	12
--------------------------------------	-----	------	------	----

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Muut maksuvalmiuden muutokset	-638	210	210	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-638	210	210	
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	-165	-153	12

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Kehitymme yhdessä, osallistumme ja muutamme toimintakulttuuria		
Toimimme vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti	Tilikauden tulos vähintään 10 000 euroa	
Asiakastytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoittelemme tasoa erittäin hyvä	Asiakastytyväisyys vähintään 3,95 (asteikolla 1-5).	
Tuotamme tehokkaampia ja laadukkaampia palveluita		

Rakentamispalveluliikelaitos

Rakentamispalveluliikelaitoksen tulojen ennustetaan toteutuvan noin 7 miljoonaa euroa talousarviota suurempana johtuen pääosin rakentamisen kasvaneesta volyymista. Kulujen ennakoidaan toteutuvan lähes 8 miljoonaa euroa talousarviota suurempina niin ikään pääosin rakentamiseen liittyvien ostopalvelujen, materiaalihankintojen ja vuokrausten kasvusta johtuen. Talousarvion liikeylijäämä on 3,4 miljoonaa euroa, josta ennusteen mukaan jäätäisiin 0,9 miljoonaa euroa.

Pääosa Staran tulojen kasvusta talousarvioon verrattuna tulee rakennustekniikasta, vaikkakin sen liikevaihto pienenee noin 5 miljoonalla eurolla viime vuoden tasosta. Tämä johtuu siitä, että eräät suunnitellut suuremmat hankkeet ovat siirtyneet toteutettaviksi myöhäisempään ajankohtaan. Hankekoon pienentyminen vähentää käytettävän aliurakoinnin määrää ja täten palvelujen ostoa. Pienempiä hankkeita tehdään enemmän omana työnä. Vastaavasti pääosa kulujen kasvusta kohdentuu rakennustekniikan ostoihin, johtuen liikevaihdon kasvusta.

Kaupunkitekniikan rakentaminen osastolla palvelujen kysyntä jatkuu edelleen hyvällä tasolla, jonka vuoksi rekrytointeja pyritään tekemään lisää, mm. maarakentajien oppisopimuskoulutus -hankkeen kautta. Kaupunkitekniikan ylläpidon liikevaihto pienenee kuitenkin useilla miljoonilla euroilla kaupunkiympäristön toimialan tilausmäärän vähentyessä, mutta toisaalta uusia asiakkuuksia löytynee muualta kaupungin sisältä.

Ympäristönhoidon osaston toiminnan ja tuloksen ennakoidaan toteutuvan suunnitellusti. Logistiikkaosaston logistiikkakeskuksen ja kuljetusten henkilöstömenot tulevat kasvamaan lisääntyvistä ylitöistä johtuen. Logistiikkakeskus toimii tällä hetkellä ylikierroksilla toimittaessaan mm. puhdistus- ja hygieniatarvikkeita eri puolille kaupunkia.

Koronapandemian vaikutukset toimintaan ja talouteen aiheuttavat epävarmuutta. Tilannetta seurataan etenkin taloudellisten seurausten kannalta ja näkymiä tarkennetaan tulevissa ennusteissa. Pandemia ei kuitenkaan aiheuta tässä vaiheessa tarvetta erityisiin toimenpiteisiin.

Rakentamispalvelun tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (milj. €)

	TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste
TULOSLASKELMA				
Liikevaihto	250 161	225 883	232 923	7 039
Liiketoiminnan muut tuotot	3 540	3 123	3 221	98
Varsinaiset kulut	-242 915	-222 297	-230 298	-8 001
Poistot	-3 086	-3 286	-3 322	-36
Liikelyijäämä/alijäämä	7 699	3 424	2 524	-900
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 944	-1 944	-1 944	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 745	1 480	580	-900
RAHOITUSLASKELMA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyijäämä (-alijäämä)	7 699	3 424	2 524	-900
Poistot ja arvonalentumiset	3 086	3 286	3 322	-36
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 954	-1 944	-1 944	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	8 832	4 766	3 902	-864
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-1 927	-3 646	-4 609	-963
Investoinnin rahavirta	-1 927	-3 646	-4 609	-963
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	6 905	1 120	-707	-1 827
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 905			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-6 905			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	1 120	-707	-1 827

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Staran käytössä olevien toimitilojen energiatehokkuus paranee	Energiansäästö tavoite on 5 % vuoden 2015 energiankulutuksesta. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja säänormitetun kaukolämmön kulutus.	
Asiakastyytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40)	Asiakaskyselyyn perustuva nettosuositteluindeksi (NSI) arvo on > 30 (vaihteluväli -100 – 100)	
Tapaturmataajuus pienenee	Tapaturmataajuus laskee kolmen edellisen vuoden keskiarvosta 5 %	

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Tuloja arvioidaan kertyvän 3,4 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa. Lisätulot kertyvät kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, jota ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa sekä kasvaneista varhaiskasvatuksen maksuista. Ulkopuolisen rahoituksen tuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 9,9 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa. Koronapandemian aiheuttamat arvioidut kahden kuukauden tulonmenetykset ovat 6,5 miljoonaa euroa.

Menoja ennakoidaan kertyvän noin 15 miljoonaa euroa yli talousarvion. Menoylityksestä 5,5 miljoonaa johtuu kaupungin saamista käyttötarkoitussidonnaisista valtionavustuksista sekä muusta ulkopuolisesta rahoituksesta, joita ei ole pystytty huomioimaan talousarviossa. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset ja avustukset ylittävät talousarvion 6,5 miljoonalla eurolla. Ylitys johtuu ennustettua suuremmasta kotikuntakorvauksen perusteena olevan oppilasmäärän kasvusta sekä yksikköhintojen arvioitua suuremmasta korotuksesta. Myös varhaiskasvatuksen asiakasmäärä omissa palveluissa on kasvanut 400 lapsella talousarvioon verrattuna. Varhaiskasvatuksen kulujen arvioidaan ylittävän talousarvio 3 miljoonalla eurolla. Ylitys johtuu kasvaneesta lapsimäärästä omissa palveluissa sekä varhaiskasvatuksen lakimuutoksesta, joka madaltaa käyttöastetta ja kasvattaa kustannuksia.

Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen kesto ja tilanteen vaikutukset ovat vielä epävarmoja. Tällä hetkellä pandemian aiheuttamat arvioidut menot ajalla 18.3. - 13.5.2020 ovat 3,7 miljoonaa euroa. Nämä koostuvat varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen iltapäivätoiminnan yksityisille toimijoille maksettavista tulonmenetykskorvauksista sekä kasvaneista työterveyskuluista. Näitä menoja ei ennusteta talousarvion ylityksenä. Koronapandemian aiheuttama toiminnan

supistaminen tulee todennäköisesti aiheuttamaan myös säästöjä ennen kaikkea ateriapalveluissa, kuljetuksissa ja siivouksessa. Myöskään näitä mahdollisia säästöjä ei ole huomioitu ennusteissa.

Kriisin jatkuessa myös taloudellinen epävarmuus pahenee ja sosiaaliset ongelmat sekä oppimisen ongelmat lisääntyvät. Opetuksen tuen tarve tulee kasvamaan viimeistään syksyllä samoin kuin oppilashuollon tuen tarve. Opiskelijoiden valmistuminen pitkittyy poikkeustilanteesta ja taloudellinen epävarmuus vaikuttaa myös oppisopimusopiskelijoiden opiskelumahdollisuuksiin ja sekä kaikkien ammattiin opiskelevien työssäoppimiseen.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytointihaasteet jatkuvat edelleen. Ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen tilanne on haasteellisin. Lasten määrä kaupungin tuottamissa omissa varhaiskasvatuspalveluissa on kasvanut ennakoitua nopeammin. Tämä kehitys kasvattaa varhaiskasvatuksen kustannuksia.

Syksyn lisääntyvien tukitarpeiden ennakoidaan ja toimenpiteitä suunnitellaan mahdollisimman kattavasti. Opiskelijoiden valmistumista tuetaan uusilla toimenpiteillä, jotta kaikki valmistuisivat ajallaan. Varhaiskasvatuksen lapsimäärän ennakkointiin panostetaan ja tilapaikkojen ennakkointia täsmennetään.

Toimialan sitovan toiminnan tavoitteen, Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella, ennustetaan toteutuvan. Toisen sitovan toiminnan tavoitteen, Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä, ei ennusteta toteutuvan. Ammatillisen koulutuksen mittari työssäoppimisen päivien määrän kasvusta 10 000 päivällä verrattuna edelliseen vuoteen ei tule toteutumaan. Koronapandemian myötä monet työssäoppimispaikat ovat keskeyttäneet toimintansa.

Kasvatuksen ja koulutuksen tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2020
2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Tulot yhteensä	69,3	59,2	62,6	3,4	
	Menot yhteensä	-1 201,9	-1 239,6	-1 254,6	-15,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-1 239,6		-15,0	
	Toimintakate	-1 132,6	-1 180,4	-1 192,0	-11,6	

Kaupunkiympäristön toimiala

Koronapandemia aiheuttaa kaupunkiympäristön toimialalle ennen kaikkea tulonmenetyksiä. Koko toimialan tulojen arvioidaan jäävän 17 miljoonaa euroa talousarviosta. Menojen arvioidaan vähentyvän noin 1,7 miljoonaa euroa, ja toimintakate jää siten 15,3 miljoonaa euroa ennakoidusta.

Kaupunkirakenne

Tulojen arvioidaan alittuvan tässä vaiheessa noin 6,4 miljoonalla eurolla. Tulonmenetyksestä lähes kaikki johtuu pysäköintitapahtumien määrän puoliintumisesta koronapandemian myötä. Myös pysäköintivirhemaksuja kertyy vähemmän kuin on arvioitu. Suunniteltujen tapahtumien peruutukset ja siirrot myöhäisempään ajankohtaan näkyvät välittömästi tapahtuma-aluevuokratuloissa. Maa-alueiden vuokrasta vapautumista koskevat periaatteet ovat valmisteilla. Tällä hetkellä ei pystytä arvioimaan mikä alennusten vaikutus tulee olemaan

Käyttömenot ylittivät arviolta 0,7 miljoonalla eurolla. Menojen ylitys johtuu pysäköinninvalvonnan luottotappiosta vuodelta 2014, jotka kirjataan kuluvaan vuoden menoiksi. Tämän kattamiseksi talousarviokohdan sisältä etsitään sopeuttamiskeinoja. Riskin käyttömenototeumalle muodostaa Kalasataman Verkkosaaren eteläosan liikusortuman johdosta mahdollisesti realisoituva noin miljoonan euron vahingonkorvaus. Riskin realisoituessa korvausta haetaan kaupungin vakuutusrahastosta.

Poikkeusolot eivät vielä ole heijastuneet rakentamiseen, mutta tilanteen jatkuessa riskinä on, että rakentamisen sektorilla tapahtuu notkahdus. Stara ja monet urakoitsijat ovat antaneet jo ennakkovaroituksen pandemian mahdollisesta vaikutuksista resursseihin. Katutyöt ovat toistaiseksi jatkuneet normaalisti.

Rakennukset

Talousarviokohdalle asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan alittuvan noin 7,9 miljoonalla eurolla.

Tulojen arvioidaan jäävän noin 10,6 miljoonaa euroa ennakoidusta. Tämä johtuu mm. siitä, että kaupunki on koronapandemian vuoksi päättänyt antaa maksuaikaa tai tarvittaessa jättää perimättä vuokria huhti-, touko- ja kesäkuun ajalta kaupungin omistamista liikehuoneistoista. Edellä mainitun päätöksen mukaisesti kau-

punki on luopunut noin 5 milj. euron vuokrasaatavista vuodelle 2020. Muiden yrittäjien osalta kolmen kuukauden maksulykkäyksen vaikutus on enimmillään noin 1,85 milj. euroa vuodelle 2020. Talousarviokohdan toimintakatetavoitteen saavuttaminen on haastavaa näiden vaikutusten vuoksi.

Käyttömenojen määrä alittuu arviolta noin 2,7 miljoonalla eurolla, tämä johtuu säästöistä henkilöstö-, aine- ja vuokramenoissa. Palveluiden ostojen ja muiden kulojen arvioidaan ylittävän.

Asuntotuotanto

Talousarviokohdalle asetetun sitovan toimintakatetavoitteen, 4,3 miljoonaa euroa, arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan. Ennusteiden mukaan yli 1 500 uudisasunnon rakentaminen aloitetaan vuonna 2020. Tuotannon pitäminen nykyisellä tavoitetasolla edellyttää koko asuntotuotantoprosessin häiriöttömyyttä koko kaupungin tasolla. Koronapandemian vaikutuksia on tässä vaiheessa vielä vaikea arvioida asuntotuotannon näkökulmasta.

Kaikkien kaupunkiympäristön toimialan sitovien toiminnan tavoitteiden ennustetaan toteutuvan.

Pelastuslaitos

Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilan takia pelastuslaitoksen suorittamaa valvontatoimintaa ei ole voitu toteuttaa tarkastuskohteissa. Poikkeustilan vuoksi sekä pelastustoiminnan että ensihoidon tehtävämäärät ovat alentuneet. Tilanteen ennakoita palautuvan normaalille tasolle poikkeustilan päättyessä. Kaupungin turvallisuus ei heikkene poikkeustilanteessa.

Pelastuslaitoksen talous toteutuu budjetin mukaisena. Pitkään jatkuessa pandemian aiheuttama poikkeustilanne voi aiheuttaa merkittäviä ylityökustannuksia. Uuden henkilöstön saatavuus on kriittinen tekijä palveluverkon laajentamisen näkökulmista.

Koronapandemian vuoksi asetettuja turvallisuuspitävyysavoitteita ei tulla saavuttamaan. Myöskään ensihoitopalvelun tavoittamisviive ei toteudu. Tilanteen korjaaminen edellyttää lisäyksiä ensihoitoyksiköiden määrään.

Kaupunkiympäristön toimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2020
3 Kaupunkiympäris- tön toimiala	Tulot yhteensä	1 099,1	1 049,5	1 032,4	-17,0	
	Menot yhteensä	-770,9	-803,8	-802,1	1,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-803,8		1,7	
	Toimintakate	328,3	245,6	230,3	-15,3	
31001 Kaupunkirakenne	Tulot yhteensä	537,3	471,4	464,9	-6,4	
	Menot yhteensä	-196,8	-196,4	-197,1	-0,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-196,4		-0,7	
	Toimintakate	340,5	274,9	267,8	-7,1	
31002 Rakennukset	Tulot yhteensä	524,2	538,2	527,6	-10,6	
	Menot yhteensä	-288,1	-303,9	-301,2	2,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-303,9		2,7	
	Toimintakate	236,1	234,3	226,4	-7,9	
31003 Asuntotuotanto	Tulot yhteensä	20,0	23,9	23,9		
	Menot yhteensä	-12,6	-19,6	-19,6	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-19,6		0,0	
	Toimintakate	7,3	4,3	4,3	0,0	
31004 HSL- ja HSY-kun- tayhtymien mak- suosuudet	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-203,2	-203,1	-203,1		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-203,1			
	Toimintakate	-203,2	-203,1	-203,1		
31005 Pelastuslaitos	Tulot yhteensä	17,7	16,0	16,0		
	Menot yhteensä	-54,2	-58,7	-58,7	-0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-58,7		-0,0	
	Toimintakate	-36,5	-42,7	-42,7	-0,0	
31006 Tuki HKL:lle	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-16,0	-22,2	-22,4	-0,3	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-22,2		-0,3	
	Toimintakate	-16,0	-22,2	-22,4	-0,3	

Kaupunkiympäristön toimiala

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen	Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 %	
	Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m2	
	Asuntotuotanto vähintään 1500 asuntoa	
	Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen; ATO-mittarin tavoitetaso 360	
Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen	Kaikille Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toimenpiteille määritellään mittarit ja niiden tavoitetasot	
	Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa	
Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen	Valmistellaan A-energiatehokkuusluokka-vaatimuksen sisällyttäminen asuinkerrostalotonttien varaus- ja luovutusehtoihin.	
	Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien uudisrakennushankkeiden suunnittelussa on E-luku 20% kansallisia rakentamismääräyksiä pienempi (toimitilat ja palvelurakennukset)	
	Kaikkien vuonna 2020 alkavien kaupungin hallinnoimien korjausrakennushankkeiden suunnittelu energiatehokkuuden osalta siten, että rakennuksen energiantarve on enintään 80 % kyseisen rakennusluokan energiankulutusta koskevista vaatimuksista (ympäristöministeriön asetus 4/13)	
Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen	Kaikkien kaupungin hallinnoimien vuonna 2020 alkavien hankkeiden rakennukset suunnitellaan A-energialuokkatason mukaisiksi (uudisrakentaminen, asuinkerrostalot)	
	Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään	
Asiakaskokemuksen parantaminen	Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää)	
	Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää)	
Tilojen ja alueiden monipuolinen ja tehokas käyttö	Tyhjien tilojen osuus enintään 4 %	

Helsingin kaupungin liikennelaitos

Koronapandemia vaikuttaa HKL:n taloustilanteeseen: liikennöintikorvausten määrän raitio- ja metroliiikenteestä arvioidaan putoavan runsaat 3 miljoonaa euroa ja mainos- ja vuokratulojen tulonmenetyksen arvioidaan olevan yhteensä noin 3 miljoonaa euroa. Toisaalta liikennetuotannossa esimerkiksi sähkömenoja ja henkilöstökuluja toteutuu budjetoitua vähemmän. Tässä vaiheessa arvioidaan, että pandemian vaikutus HKL:n tulokseen on noin 4 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Arvio perustuu oletukseen, että liikennetuotanto palaa lähelle normaalia tasoa elokuun alussa. HKL etsii myös tapoja hyödyntää vapautuvien henkilöstöresurssien käyttöä kohdentamalla henkilöresursseja sellaisiin toimintoihin, joihin poikkeustila ei suoraan vaikuta.

Alkuvuonna johtamisessa on keskitetty HKL:n yhtiöittämisselvityksen valmisteluun. Lisäksi HKL:llä on ollut valmistelussa sisäisiä organisaatiomuutoksia, joista osa on jo toteutettu ja osa toteutuu lähikuukausina. Maaliskuusta alkaen johtamisessa on keskitytty koronatilanteen hallintaan. Liikennetuotanto varmistetaan poikkeustilanteessa ja minimoidaan poikkeusolojen

vaikutusta muuhun toimintaan käytettävissä olevilla keinoilla. Talouden osalta etsitään mahdollisuuksia sopeuttaa ja uudelleen kohdistaa toimintaa kaupungin asettamissa rajoissa.

HKL:n investointiennuste kuluvalle vuodelle on 200 miljoonaa euroa. Suurimmat yksittäiset investoinnit ovat Raide-Jokerin infrastruktuurin rakentaminen, Raide-Jokerin varikkoinvestointi ja Kalasataman raitiotiet. Isot raitioliikenteen investointihankkeet ovat edistyneet alkuvuoden aikana.

Liikennelaitoksen ennustetaan saavuttavan vuonna 2020 sitovista tavoitteista kolme (3) viidestä (5). Laitoksen sitovista tavoitteista raitio- ja metroliiikenteen liikennöinnin luotettavuuden ja raitioliikenteen asiakastytyvyyden ennakoitua toteutuvan tavoitteen mukaisesti.

Vuonna 2020 merkittävimmäksi riskiksi on noussut koronapandemian vaikutukset toimintaan. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida pandemian kestoa ja sen jälkeisen ajan vaikutuksia joukkoliikenteeseen.

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Liikennöinnin luotettavuus raitio- ja metroliiikenteessä säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla	Mittarina ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdöistä. Tavoitetasot: Raitioliikenne 99,84 % Metroliiikenne 99,84 %	
Raitio- ja metroliiikenteen asiakastytyvyys paranee vuodesta 2018	Mittarina käytetään HSL:n tuottamassa kyselytutkimuksessa kerättyä asiakkaiden antamaa liikennöitsijäarvosanaa, raitiovaunu- ja metroliiikenteelle kummallekin erikseen. Tavoitetasot: Raitioliikenne 4,03 Metroliiikenne 4,05	
Tilikauden tulos vähintään nolla	Tulos vähintään nolla.	

HKL:n tulos- ja rahoituslaskelmaennuste (milj. €)

	TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste
TULOSLASKELMA				
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin	16 000	22 151	22 984	833
Muut myyntitulot	191 217	201 448	197 566	-3 882
Liikevaihto	207 217	223 599	220 550	-3 049
Valmistus omaan käyttöön	5 289	6 428	6 284	-144
Liiketoiminnan muut tuotot	22 535	20 477	17 510	-2 967
Varsinaiset kulut	-150 097	-166 234	-160 485	5 749
Poistot	-45 433	-52 048	-50 461	1 587
Liikelyläämä/alijäämä	39 511	32 223	33 398	1 175
Rahoitustuotot	36			
Korkokulut kaupungin lainasta	-1 839	-2 836	-2 916	-80
Muut korkomenot	-3 444	-3 225	-3 183	42
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	-8 442	
Muut rahoitusmenot	-19 180	-19 465	-19 165	300
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia	6 642	-1 745	-308	1 437
Poistoeron muutos	-1 112	2 889	2 889	
Varausten muutos	-2 699	-1 144	-6 629	-5 485
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 830	-0	-4 048	-4 048
RAHOITUSLASKELMA				
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikelyläämä (-alijäämä)	39 511	32 223	33 398	1 175
Poistot ja arvonalentumiset	45 433	52 048	50 461	1 587
Rahoitustuotot ja -kulut	-32 869	-33 968	-33 706	262
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen rahavirta	87		-42	-42
Toiminnan rahavirta	52 161	50 302	50 111	-191
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-138 204	-216 844	-210 480	6 364
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 141	20 809	10 460	-10 349
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4		-42	-42
Investoinnin rahavirta	-134 060	-196 035	-200 062	-4 027
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-81 899	-145 733	-149 951	-4 218
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset	74 927	-2 295	-2 295	
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 971	148 028	148 347	319
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	81 898	145 733	146 052	319
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-1	0	-3 899	-3 899

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talousarviokohdan, (4 10 01) kulttuuri ja vapaa-aika, sitovan toimintakatteen arvioidaan alittavan talousarvion noin 2,4 miljoonalla eurolla. Tulojen ennakoitua alittavan 2,4 miljoonalla eurolla talousarvion johtuen koronapandemiasta. Tulotavoitteen saavuttamiseen vaikuttavat tapahtuma-, pääsymaksu-, kurssi- ja tilavuorotuo-
tuottojen keskeytyminen sekä kaupungin päättämät vuokrahelpotukset vuokralaisilleen.

Menosäästöjä kohdentuu toimialalle, mutta säästöt eivät pysty korvaamaan tulomenetyksiä. Menolisäyksiä aiheuttavat alueellisten vastuumuseoiden valtionosuuden kattaminen 0,35 miljoonaa euroa sekä luotsi-toimintaan sosiaali- ja terveystoimialalta siirtyneet vakanssit 0,2 miljoonaa euroa. Lisäksi menossa on huomioitu 0,2 miljoonan euron lisätarve uuden kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan koordinoiman toiminnon (Helsinki-Apu) käynnistäminen. Kokonaisuudessaan menojen ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Toimintaympäristössä on koronapandemian varotoimien vuoksi merkittäviä riski- ja epävarmuustekijöitä. Ne vaikuttavat talouteen, palvelujen tuottamiseen, henkilöstöön ja siihen, miten helsinkiläiset voivat käyttää palveluja.

Henkilökuntaa saatetaan siirtää kaupungin muihin kiireellisimpiin tehtäviin. Etenkin Helsinki-apuun siirtyvä osa toimialan työntekijöistä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uusi toimitila, Fredriksberg II-hanke saattaa viivästyä korona-tilanteesta johtuen. Muita riskejä ovat muun muassa Töölön kisa-hallin peruskorjauksen aloituksen jo päätetty siirtyminen vuodelle 2024. Myös Jätkäsaaren Bunkkerin rakennustöiden aloitus on myös viivästynyt aikaisemmin suunnitellusta aikataulusta.

Koronapandemian johdosta toimialan toimintaa on supistettu ja sopeutettu sekä suunnattu uudelleen. Toimenpiteitä on erityisesti suunnattu haavoittuvimpiin ikäryhmiin, kuten ikäihmisiin ja nuoriin. Ikäihmisille on käynnistetty uusi Helsinki-apu. Nuorisotyössä on lisätty jalkautuvaa työtä. Uusien korvaavien toimintojen suoritteita seurataan.

Asiakaspalvelutyössä olevalle henkilöstölle on kohdennettu muita tehtäviä, kuten kunnostustehtäviä ja kausisiivouksia. Vuorotyötä tekevät, tuntisopimukseen kuuluvien henkilöstön työvuoroja on karsittu. Johto-, asiantuntija- ja toimistotyöntekijät ovat siirtyneet etätöihin. Myös henkilöstön osaamista on kehitetty työskentelyyn poikkeuksellisissa oloissa.

Ulkopuolelta ostettuja palveluita on sopeutettu. Siivouksessa suoritetaan normaalisti kesälomien ajan-kohtiin sijoittuvia vuosi- ja peruspesuja. Toimistotilojen siivouksia on vähennetty. Myös turvallisuus- ja vahtimestaripalveluita on vähennetty.

Kaupunkistrategiaa 2017 - 2021 toteutetaan kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla edelleen vuonna 2020. Hankkeet ovat edenneet lähes poikkeuksetta suunnitelman mukaisesti, tosin tapahtumien järjestäminen on riippuvainen poikkeustilanteen kestästä.

Talousarviossa on määritelty toimialalle kolme sitovaa toiminnan tavoitetta vuosille 2019 - 2021:

1. Palveluja parannetaan asiakaskokemuksen perusteella
2. Koko kaupunki on oppimisen, kulttuuristen kohtaamisten, tekemisen ja kansalaistoiminnan paikka
3. Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle.

Tavoitteiden toteutumista mitataan viidellä mittarilla, jotka on projektoitu. Kaikki projektit ovat käynnistyneet ja niiden toteutumiseen vaikuttavat vielä ennakkoimattomat koronapandemian aiheuttamat palvelutoiminnan muutokset.

Sitovien tavoitteiden osalta tavoitetta – Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle – ei ennusteta saavutettavan johtuen Helsinki Biennaalin järjestämiseen liittyviin epävarmuustekijöihin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / ennuste	Ylitysoikeus 2020
4 Kulttuuri ja vapaa-ajan toimiala	Tulot yhteensä	33,5	34,6	32,2	-2,4	
	Menot yhteensä	-255,1	-267,6	-267,6	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-267,6		0,0	
	Toimintakate	-221,6	-233,0	-235,4	-2,4	
41001 Kulttuuri ja vapaa-aika	Tulot yhteensä	33,5	34,6	32,2	-2,4	
	Menot yhteensä	-218,1	-228,6	-228,6	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-228,6		0,0	
	Toimintakate	-184,6	-194,0	-196,4	-2,4	
41002 Kulttuurin laitosavustukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-23,0	-23,0	-23,0		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-23,0			
	Toimintakate	-23,0	-23,0	-23,0		
41003 Liikunnan laitosavustukset	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-14,0	-15,9	-15,9		
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-15,9			
	Toimintakate	-14,0	-15,9	-15,9		

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Palveluja parannetaan asiakaskokemuksen perusteella	Digitaalisatio: Parannetaan toimintatapoja, tuottavuutta ja asiakaskokemusta edistämällä digitalisaatiota sekä tietoperusteista päätöksentekoa.	
Koko kaupunki on oppimisen, kulttuuristen kohtaamisten, tekemisen ja kansalaistoiminnan paikka	Me ja muut: Palvelukokonaisuuksissa kuvataan, ketkä muut tuottavat oman sektorin palveluja tai toimintaa ja mikä on kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tehtävä palvelutuottajana.	
Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle	Liikkumisohjelma: Parannetaan pienten lasten, nuorten sekä ikäihmisten mahdollisuuksia liikkumiseen kaupunginhallituksen hyväksymän liikkumisohjelman mukaisesti.	
	Koko kaupunki oppimisympäristönä: Luodaan yhteistyörakenteet kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen välille.	
	Tavoitteena on 1) toteuttaa digitalisaatiota rakentamalla helppo ja yhdenvertaisuutta lisäävä toimintamalli, jolla kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tiloja ja palveluja voidaan käyttää opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen (päävastuu Kuva) ja	
Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle	2) että jokaisella perusopetuksen alueella on luotu kulttuuripolut, joissa on toimintaa jokaiselle vuosiluokalle. Toimintaa on toteutettu jokaisessa koulussa vähintään yhdellä vuosiluokalla (päävastuu Kasko).	
	Helsinki Biennaali: Kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudet osallistuvat Helsinki Biennaalin toteuttamiseen.	

Sosiaali- ja terveystoimiala

Koronapandemia aiheuttaa merkittäviä kustannuksia sosiaali- ja terveystoimialalle. Sosiaali- ja terveystalouden menojen arvioidaan ylittyvän koronapandemia vuoksi noin 50 miljoonaa euroa, toimeentulotuen 3,2 miljoonaa euroa ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin 70 miljoonaa euroa. Koronapandemia kasvattaa kaupungin sosiaali- ja terveystaloudessa esimerkiksi henkilöstökustannuksia (ylityöt, päivystys, varallaolo, lisähenkilöstö), materiaaliostoja sekä tilakustannuksia (koronaterveysasemat, osasto ja sairaansijat). Tilanteen seurannaisvaikutukset ovat kasvattaneet ja tulevat kasvattamaan palveluiden tarvetta esimerkiksi lastensuojelussa, päihde- ja mielenterveyspalveluissa ja vanhusten hoidossa. Kiireettömien hoidon ja palvelujen saatavuus on heikentynyt kaupungin sosiaali- ja terveystaloudessa sekä HUS:n erikoissairaanhoidossa. Koronapandemia vuoksi monien toimialan toiminnallisten ja talouden tavoitteiden ennakoita jäävän toteutumatta. Arviot koronapandemian taloudellisista vaikutuksista tarkentuvat jatkuvasti ja tulevat heijastumaan myös vuodelle 2021.

Ilman koronapandemian kustannusvaikutuksia sosiaali- ja terveystalouden menojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Menoennuste sisältää 2,4 miljoonaa euroa teknistä ylitystä, joka johtuu valtionperinnöistä jaettavista avustuksista. Valtiopeirinnöt ovat kirjautuneet tuloksi talousarviokohdalle. Ennusteen perusteella perhe- ja sosiaalipalveluissa on ylityspainetta 19,4 miljoonaa euroa, joka aiheutuu lastensuojelun ja vammaistyön asiakaspalvelujen osasta. Lastensuojelun ostopalvelujen tarve on pysynyt alkuvuoden perusteella vuoden 2019 tasolla. Tulosbudjettien arvioidaan alittuvan terveys- ja päihdepalveluissa henkilöstömenosäästöjen vuoksi sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa rintamaveteraanien palvelujen muututtua lakimuutoksen myötä valtion korvaamiseksi. Hallinnon tulosbudjetin arvioidaan toteutuvan tulosbudjetin mukaisesti. Ylityspaineita voidaan kompensoida henkilöstömenojen säästöillä, kun osa vakansseista on osavuotisesti täyttämättä. Ostopalveluyhteyksiä pienennetään tarkemmalla asiakas- ja tuottajaohjauksella.

Koronapandemian vuoksi lokakuulle 2020 kaavailtu Apotin käyttöönotto siirtyy vuodelle 2021. Päivitettyjä laskelmia siirtymisen vaikutuksista Apotti-talousarviokohdan toimintakatteeseen ei ole. Sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalla säästävät Apotin koulutus- ja sijaiskustannukset, mutta järjestelmäkustannukset kasvavat, olemassa olevien järjestelmien käytön ja ylläpidon jatkuessa aiottua pidempään.

HUSin vuoden 2020 talousarvioon perustuen Helsingin maksuosuuden ylitys on noin 38 miljoonaa euroa. HUS:n alkuvuoden toteuman perusteella laadittu ennuste vuodelle 2020 ilman koronapandemian vaikutuksia ei ole vielä valmistunut.

Koronapandemiaan liittyvät kiireelliset tehtävät ovat toiminnan keskiössä. Keskeisiä tavoitteita edistetään mahdollisuuksien mukaan, mutta monet kaupunkistrategian toteuttamisen tavoitteet ja toimenpiteet eivät etene suunnitellusti ja kaikkia toiminnallisia ja määrällisiä tavoitteita ei saavuteta. Toimiala edistää tilanteen sallimissa rajoissa keskeisiä tavoitteitaan, kuten lasten ja nuorten mielenterveysongelmien palveluketjua, matalan kynnyksen terveystaloudellista, haavoittuvassa asemassa olevien iäkkäiden palvelujen toimintamalleja sekä terveysasemien lääkärin kiireettömän hoidon saantia (sisäinen toiminnan kehittäminen, palvelusetelitoiminnan lisääminen, terveysasemien ulkoistaminen).

Sosiaali- ja terveystoimialan tulo- ja menoennuste (milj. €)

Tulosyksikkö		TP 2019	TA 2020	1. ennuste 2020	Erotus TA / en- nuste	Ylitys- oikeus 2020
5 Sosiaali- ja terveys- toimiala	Tulot yhteensä	186,2	177,1	168,8	-8,3	
	Menot yhteensä	-2 164,0	-2 223,8	-2 389,3	-165,5	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-2 223,8		-165,5	
	Toimintakate	-1 977,8	-2 046,7	-2 220,5	-173,8	
51001 Sosiaali- ja terveys	Tulot yhteensä	163,6	158,8	149,9	-8,9	
	Menot yhteensä	-1 429,8	-1 500,4	-1 553,6	-53,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-1 500,4		-53,2	
	Toimintakate	-1 266,2	-1 341,6	-1 403,7	-62,1	
51002 Toimeentulotuki	Tulot yhteensä	3,2	2,6	2,6		
	Menot yhteensä	-13,5	-14,6	-17,8	-3,2	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-14,6		-3,2	
	Toimintakate	-10,4	-12,0	-15,2	-3,2	
51003 Vastaanotto- keskukset	Tulot yhteensä	18,9	14,9	15,5	0,6	
	Menot yhteensä	-15,9	-13,5	-13,9	-0,4	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-13,5		-0,4	
	Toimintakate	3,0	1,4	1,6	0,2	
51004 Apotti	Tulot yhteensä	0,6	0,8	0,8		
	Menot yhteensä	-14,3	-29,6	-29,6	0,0	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-29,6		0,0	
	Toimintakate	-13,7	-28,8	-28,8	0,0	
51005 HUS-kuntayhtymän maksuosuus	Tulot yhteensä					
	Menot yhteensä	-690,5	-665,7	-774,4	-108,7	
	TA+ylitysoikeus/TA+ylit/Enn		-665,7		-108,7	
	Toimintakate	-690,5	-665,7	-774,4	-108,7	

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittari	Ennuste 1/2020
Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa yhdessä konseptoituun lapsen mielenterveysongelmien ilmiöpohjaiseen palveluketjuun suunniteltu portaittainen etenemissuunnitelma on käynnistetty. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUS:n kanssa yhdessä konseptoituun nuorten mielenterveysongelmien ilmiöpohjaiseen palveluketjuun suunniteltu portaittainen etenemissuunnitelma on käynnistetty. Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä on tasolla 2,20 hoitopäivää/avohoitopotilas. Vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus	● ● ● ●
Parannamme asiakaskokemusta ja asiakastytyväisyyttä	Asiakaskokemus paranee terveysasemilla ja psykiatria- ja päihdepalvelussa vuoteen 2019 verrattuna.	●
Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa	Aikuissosiaalityön pitkäaikaisasiakkaiden palvelutarpeen arvioinnit kasvavat 10 % suhteessa asiakasmäärään vuoteen 2019 verrattuna. Vähintään 90 %:lla henkilöistä, joilla on edellisen vuoden lopussa ollut voimassa päätös henkilökohtaisesta avusta vähintään 20 tuntia vuorokaudessa, on palvelusuunnitelma päivitetty vuoden aikana. (henkilöiden määrä, joiden palvelusuunnitelma on päivitetty %) Asiakas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin 10 vuorokauden sisällä. (T3 < eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani)	● ● ●
Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa	T3 on vuoden 2020 lopussa alle 20 vuorokautta kaikilla terveysasemilla. Suun terveydenhuollossa asiakkaan kiireetön hoito käynnistyy 90 vuorokauden sisällä hoidon tarpeen arviosta. 15 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista on kuvallisen etähoidon asiakkaita.	● ● ●
Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa	Ympäri vuorokautisessa hoidossa laitoshoidon osuus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna Sähköinen asiointi kasvaa vuoteen 2019 verrattuna	● ●

Investoinnit

Investointeihin on käytettävissä yhteensä 948 miljoonaa euroa, johon sisältyy edelliseltä vuodelta käytämättä jääneiden määrärahojen perusteella myönnettyjä ylitysoikeuksia 127 milj. euroa. Käytettävissä olevista määrärahoista ennustetaan käytettävän 855 miljoonaa euroa. Viime vuonna vastaava toteuma oli 640 miljoonaa euroa. HKL:n investointeihin on talousarviossa varattu 217 miljoonaa euroa, josta ennustetaan käytettävän 210 miljoonaa euroa.

Kiinteää omaisuutta on talousarviossa arvioitu myytävän 100 miljoonalla eurolla. Kaupoista arvioidaan kirjattavan myyntivoittoa 95 miljoonaa euroa tasearvon ollessa arviolta 5 miljoonaa euroa. Tonttimyynnin painopiste on Länsisataman, Kalasataman ja Pasilan projektialueilla, jotka yhdessä kattavat kaksi kolmasosaa ennakoitujen kauppojen kokonaiskauppahinnasta.

Projektialueiden esirakentamiseen ennustetaan käytettävän 116 miljoonaa euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan yli 20 miljoonalla eurolla. Määrärahan ylitys johtuu Kalasataman Verkkosaaren pohjoisosan poikkeuksellisen haastavasta esirakentamishankkeesta. Ennusteisiin liittyy poikkeuksellisen suuri riski koronapandemian vuoksi. Tästä syystä hankkeiden toteutus voi hidastua henkilö- ja/tai materiaaliresurssien vajeen vuoksi merkittävästi.

Talonrakennushankkeille on käytettävissä investointimäärärahaa ylitysoikeuksineen yhteensä 296 miljoonaa euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 265 miljoonaa euroa eli noin 30 miljoonaa euroa jäisi käyttämättä.

Uudis- ja lisärakennushankkeista käyttämättä jää yli 40 miljoonaa euroa, josta 15 miljoonaa euroa on siirtyvää rahoitusta, joka tarvitaan vuosina 2019 - 20 valmistu-

neiden ja valmistuvien uudisrakennushankkeiden takuuaikaisiin velvoitteisiin. Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi on todennäköistä, että kaikki rakentamisvaiheessa olevat ja kuluvana vuonna alkavat hankkeet tulevat viivästymään materiaalitoimitusten vaikeutumisen ja työvoimapulan takia. Ennustettu vaikutus on 25 miljoonaa euroa. Suurimmat hankkeet, joihin tämä vaikuttaa, ovat Jakomäen sydän ja Kankarepuiston päiväkotit, Kalasataman korttelitalo sekä Vuosaaren lukio.

Korjausrakentamishankkeisiin on käytettävissä 134 miljoonaa euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän lähes 12 miljoonaa euroa enemmän. Koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi ennakoitaan kaikkien rakentamisvaiheessa olevien ja kuluvana vuonna alkavien hankkeiden viivästyvän. Syynä tähän on materiaalitoimitusten vaikeutuminen ja työvoimapula.

Katujen ja liikenneväylien osalta määrärahaa ennustetaan jäävän käyttämättä lähes 9 miljoonaa euroa. Hankkeet viivästyvät erityisesti Kamppi-Töölönlahden sekä Pasilan projektialueilla.

Irtaimen omaisuuden määrärahaa on käytettävissä ylitysoikeuksineen lähes 122 miljoonaa euroa, josta ennustetaan käytettävän 30 miljoonaa euroa vähemmän. Määrärahaa jää merkittävimmin käyttämättä ICT-investointihankkeiden viivästymisistä johtuen.

Investoinneissa arvopapereihin on ylitysoikeuksineen käytettävissä 194 miljoonaa euroa, josta ennustetaan käytettävän 156 miljoonaa euroa.

Investoinnit (milj. €)						
	TP 2019	TA 2020	Ylitys- oikeus 2020	TA + ylitys- oikeus 2020	Ennuste 1/2020	Toteuma %
Kiinteä omaisuus	106	133	10	143	160	112
Rakennukset	266	260	36	296	265	90
Kadut ja liikenneväylät	159	149	4	153	144	94
Puistot ja liikunta-alueet	35	35		35	33	96
Irtaimen omaisuuden perushankinta	59	76	46	122	92	76
Arvopaperit	11	167	27	194	156	80
Muu pääomatalous	5	1	4	5	4	76
Yhteensä	640	821	127	948	855	90

Liite 1

Helsingin kaupunki- strategian 2017-2021 kaupunkitason mittarit ja indikaattorit 1. kvartaalilla 2020

Kaupunkitason vertailut

Kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 12.3.2018 (§ 153) hyväksyä kaupunkistrategian mittarit sekä merkitä tiedoksi seurattavat kansainväliset vertailut. Lisäksi kaupunginhallitus kehotti keskushallintoa ja toimialoja ottamaan mittarit huomioon vuoden 2019 talousarvion tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa.

Kaupunkitason strategiamittarit on luokiteltu strategian teemakokonaisuuksien Kestävän kasvun turvaaminen, Uudistuvat palvelut ja Vastuullinen taloudenpito mukaisesti. Kaupunkitason mittarit ovat pääosin kaupunkikokonaisuutta ja useamman toimialan yhteisiä tavoitteita ilmentäviä. Kaupunkitason mittareihin vaikuttaa usean toimialan toiminta tai ilmiöllä/asialla on yhtä toimialaa laajempaa merkitystä. Kaupunkitason mittarit kytkeytyvät strategiakauden talousarviovalmisteluun ja suuntaavat resursseja.

Kaupunkitasoisia mittareita on 49, joista 16 on kehitettäviä mittareita. Olemassa olevat mittarit perustuvat säännöllisesti saatavissa oleviin tutkimuksiin tai tilastoihin. Tämä mahdollistaa kehityksen seurannan ja muutosten analysoinnin strategiakauden aikajänteel-

lä, väestöryhmien ja alueiden välisten erojen vertailun sekä kansallisissa tutkimuksissa kansalliset vertailut. Kehitettävien mittareiden valmistelu organisoidaan projektiksi kanslian ja toimialojen toiminnan ja talouden suunnittelun yhteistyönä. Kehitettävillä mittareilla täydennetty mittarikokonaisuus viedään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi alkuvuodesta 2019.

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunkistrategian hyväksymisen yhteydessä 27.9.2017, että strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa. Vaikka pääosa mittareista päivittyy kerran vuodessa tai harvemmin, kaikki mittarit raportoidaan neljä kertaa vuodessa.

Seuraavilla sivuilla on raportoitu olemassa olevien kaupunkitason strategiamittareiden arvot. Kerran vuodessa seurannan yhteydessä raportoidaan tarkemmin alueiden ja väestöryhmien välisiä kehityskulkuja niiden mittareiden osalta, joissa se on mahdollista.

Kestävän kasvun turvaaminen

Yleinen viihtyvyys ja turvallisuus
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot
Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy
Liikkumisen edistäminen
Ekologisesti kestävä kehitys
Kaupunkirakenteen toiminnallisuus
Elinvoimaisuus, matkailu

Uudistuvat palvelut

Asukaslähtöisyys ja osallisuus
Oppiminen, koulutus, oppimisympäristöt
Oppiminen, koulutus, oppimisympäristöt
Yritystoiminta ja elinkeinoelämä
Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen
Digitaalisuus

Vastuullinen taloudenpito

Taloudellisesti kestävä kehitys

Kestävän kasvun turvaaminen

Yleinen viihtyvyys ja turvallisuus

Omalla asuinalueella liikkuminen viikonloppuillaan
turvallista 2018

80,9 %

3,5 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2015

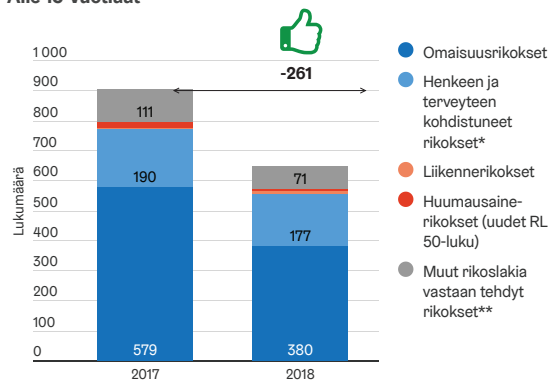
Asukkaiden halukkuus suositella Helsinkiä asuinpaikkana
2019, nettosuositeluindeksi

18

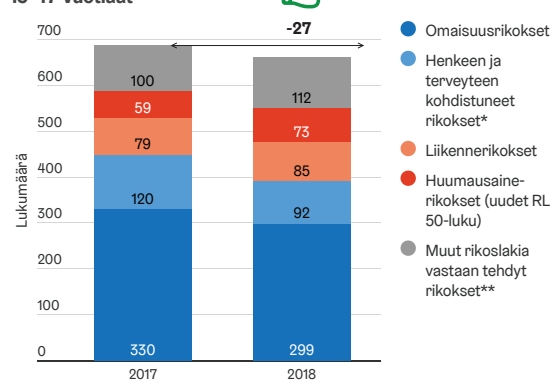
Suositteluindeksi lasketaan 0–10-asteikollisesta kysymyksestä siten, että suositellijoista (arvoja 9 ja 10 antaneet) vähennetään kriittisen arvon (0–6) antaneiden osuus. Yleisimmät vastausvaihtoehdot 7 ja 8 eivät vaikuta indeksin arvoon.

Rikoksilla oirehtivien nuorten määrä 2019

Alle 15-vuotiaat

15–17-vuotiaat

Alle 15-vuotiaat

236

Suhteutus Helsingin 10–14-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

15–17-vuotiaat

424

Suhteutus Helsingin 15–17-vuotiaaseen väestöön (1/10 000) vuonna 2018

* Sisältää seksuaalirikokset. ** Sisältää rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan, rikokset rikoslain 42, 43 ja 44 lukua vastaan sekä muita rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia.

Kestävän kasvun turvaaminen

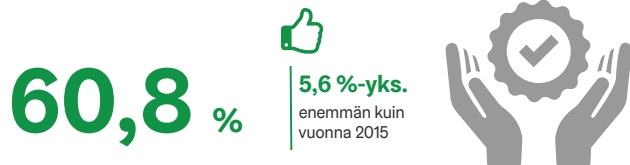
Helsinki

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Terveytensä keskitasoiseksi tai sitä huonommaksi kokevien osuus 2018

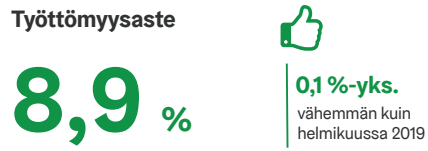

Elämänlaatunsa (WHOQOL-8) keskimäärin hyväksi tuntevien osuus 2017

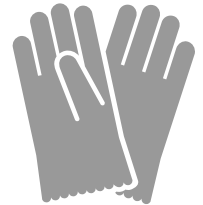

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

TYÖTTÖMYYS JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMYYS helmikuussa 2020

Pitkäaikaistyöttömyys

4

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

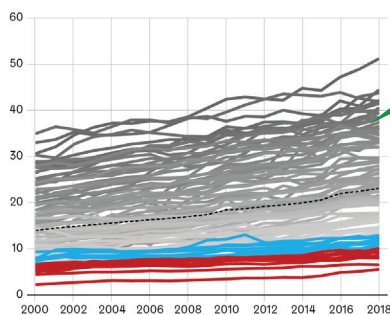
ALUEIDEN ERIITYMISEN INDEKSI (index of dissimilarity)

Eriytyminen koulutustason mukaan

Indeksi ilmaisee, kuinka suuren osan yhdestä ryhmästä pitäisi asua eri alueella kuin nyt asuu, jotta jakauma olisi sama kuin toisella ryhmällä. Vain perusasteen suorittaneet vs. ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet. Laskettu Helsingin osa-alueiden tiedoista. Rajaus: 25 vuotta täyttäneet Suomessa syntyneet.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:
Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus Helsingin osa-alueilla 2000–2018, %

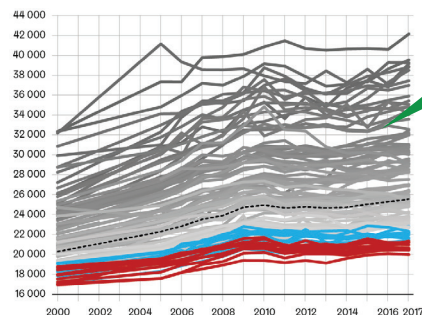
Kuviossa mukana vain yli 100 asutuskunnan alueet. Rajaus: 25 vuotta täyttäneet.

Eriytyminen tulotason mukaan

Alimpaan vs. ylämpään tuloviidennekseen (kvintiliini) kuuluvat henkilöt. Tulokäsite: käytettävissä oleva tulo kulutusyksikköä kohti. Tulokvintililt on laskettu Helsingin seudun tasolla.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:
Mediaanitulo (vuoden 2016 rahassa) Helsingin osa-alueilla 2000–2016

Kuvioista puuttuvat suurituloisimmat Karhusaari, Kaivopuisto ja Kuusisaari sekä pienituloisin Viikin Tiedeputi, joka on opiskelija-alue. Mukana vain yli 100 asutuskunnan alueet.

5

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

ALUEIDEN ERIITYMISEN INDEKSI (index of dissimilarity)

Eriytyminen etnisen taustan mukaan

2016

2019

27,3 %

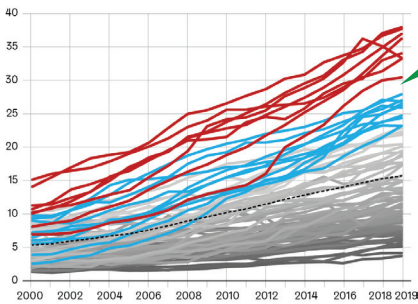
28,6 %

0,2 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2018

Indeksi: Ulkomaalaistaustaiset vs kantaväestö. Laskettu Helsingin osa-alueiden tiedoista.

Alue-erojen kehitys osa-alueittain:

Vieraskielisten osuus Helsingin osa-alueilla 2000–2019, %

Kuviossa mukana vain yli 100 asutuskunnan alueet.

Jokainen viiva
kuvaava yhtä osa-alueita,
koko Helsingin luku
merkitty katko-
viivalla.

Jakauman keskihajonta

2000
2,9

2019
8,7
0,3 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2018

Ennaltaehkäisevän toiminnan vaikuttavuus

Helsinkiäisten 18–64-vuotiaiden terveysasemien asiakkaiden indikaattoripisteet (2019)

Painoindeksi (BMI)

● Ei riskiä 18,5–24,9 ● Lievästi kohonnut riski 25,0–29,9 ● Selvästi kohonnut riski ≥ 30 ● Tieto puuttuu

Verenpaine (Syst/Diast)

● Ei riskiä < 140/90 ● Lievästi kohonnut riski 140–159/90–99 ● Selvästi kohonnut riski > 159/99 ● Tieto puuttuu

Tupakointi

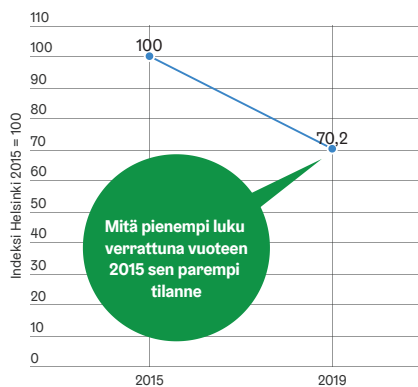
● Ei tupakoi ● Tupakoi ● Tieto puuttuu

Painoindeksi lasketaan pituus- ja painotiedon pohjalta. Painoindeksi on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai terveys-asemalla lääkärin tai hoitajan mittaama arvo. Verenpaine on potilaan kotona tai terveysasemalla mittaama tai käynnin yhteydessä lääkärin tai hoitajan mittaama kaksoismittauksen keskiarvo. Tupakointi on potilaan ilmoittama tieto.

6

Väestöryhmien ja alueiden väliset hyvinvointierot

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä 2019

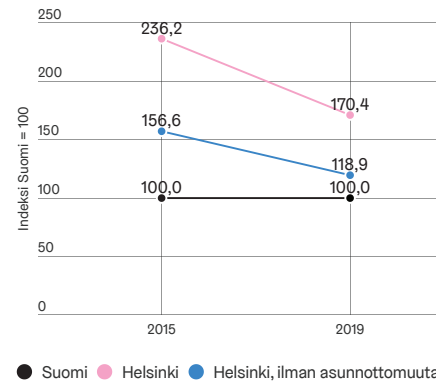
Mitä pienempi luku
verrattuna vuoteen
2015 sen parempi
tilanne

Huono-osaisuus-
indeksi 2019

70,2

3,5 indeksipistettä
vähemmän kuin
vuonna 2018

Huono-osaisuusindeksi Helsingissä verrattuna koko maahan 2019

● Suomi ● Helsinki ● Helsinki, ilman asunnottomuutta

Helsinki

170,4

8,1 indeksipistettä
vähemmän kuin
vuonna 2018

Helsinki, ilman asunnottomuutta

118,9

2,5 indeksipistettä
vähemmän kuin
vuonna 2018

Koska asunnottomuus keskittyy
pääkaupunkiseudulle ja erityisesti Helsinkiin,
esitetään huono-osaisuusindeksistä myös
versio, jossa se jätetään pois.

Huono-osaisuusindeksi muodostuu seuraavista tiedoista

	2019	Ero vuoteen 2018
Asunnottomat yksinäiset / 1000 asukasta	2,6	-0,2
Alkoholia humalahakuisesti käyttävien osuus, %	8,8	±0,0 %-yks.
Itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus, %	8,5	±0,0 %-yks.
Perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti (väh. 10 kk) saaneiden osuus, %	3,6	-0,5 %-yks.

7

Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret vuoden 2017 lopussa

Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet 2019*

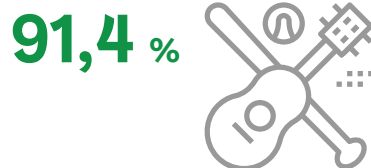

*Vuoden 2018 haussa järjestelmä ei laskenut mukaan varasijoilta paikan saaneita valmistavassa koulutuksessa. Vuoden 2019 haussa järjestelmä palautetaan taas vertailukelpoiseksi vuoden 2017 tietoon.

Lasten ja nuorten osuus, joilla harrastus 2019

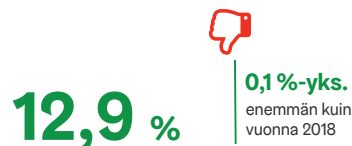

8.-9.-luokkalaisten 2017*

*Vuoden 2019 tieto puuttuu toistaiseksi, koska harrastuneisuutta kartoitettiin eri tavalla kuin vuonna 2017.

Lasten ylipaino 4-vuotiaat (ISO-BMI 2019)

8

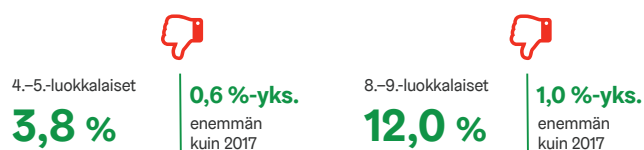
Lasten ja nuorten hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäisy

Lasten ja nuorten psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi 2019

MIELIALAONGELMAT

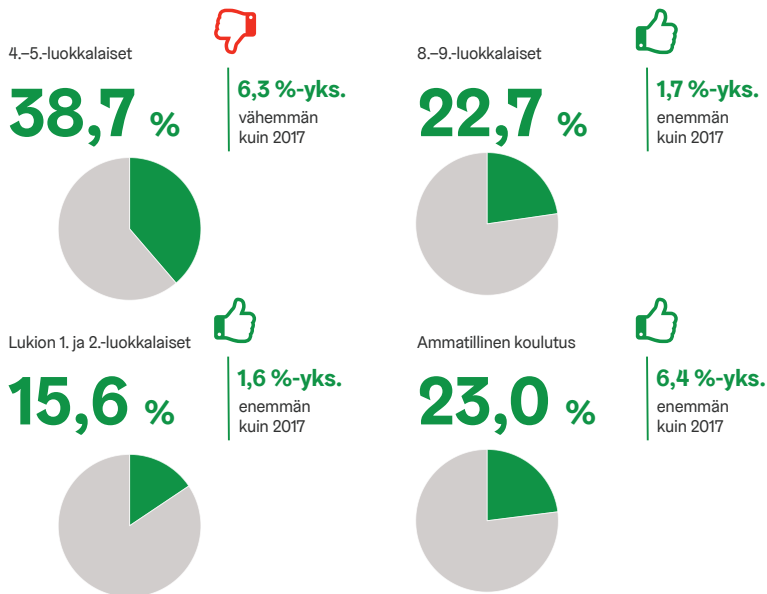
YKSINÄISYYS

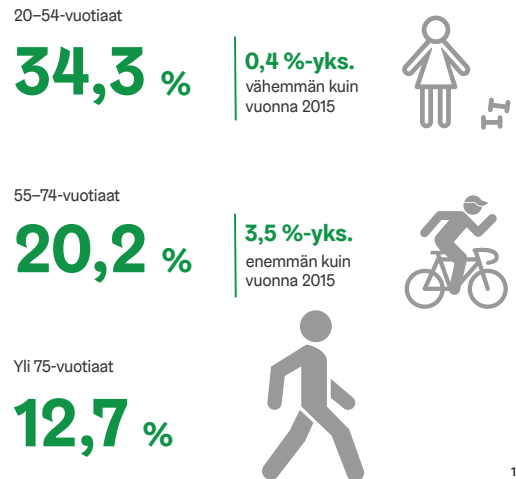
9

Liikkumisen edistäminen

Vähintään tunnin päivässä liikkuvat 2019

Varsinaista kuntoliikuntaa tai urheilua (esimerkiksi juoksu, hiihto, uinti tai pallopelit) useita tunteja viikossa harrastavien osuus (%) 2018

10

Kestävän kasvun turvaaminen

Liikkumisen edistäminen

MOVE! Fyysinen toimintakyky 2019

Lukuohje

Verrataan Helsinkiä kansalliseen tasoon

Tytöt Helsinki/Suomi

x:xx / x:xx

Verrataan Helsinkiä vuotta aikaisempaan

0:xx s vähemmän kuin xxxx

Tavoite on, että fyysisen toimintakyvyn mittaus-tulokset paranevat ja ovat kansallisten mediaanitulosten yläpuolella

5.-luokkalaiset

20 m viivajuoksu, mediaani, min

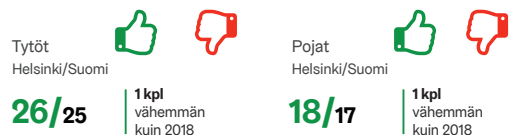

8.-luokkalaiset

20 m viivajuoksu, mediaani, min

Etunojapunnerrusten määrä 60 sekuntiin, mediaani

Etunojapunnerrusten määrä 60 sekuntiin, mediaani

Tyttöjen ja poikien etunojapunnerruksen suoritus eroaa toisistaan. Tytöt tekevät punnerrukset tukipiteeseenä polvet.

11

Kestävän kasvun turvaaminen

Liikkumisen edistäminen

MOVE! Fyysinen toimintakyky 2019

Lukuohje

Verrataan Helsinkiä kansalliseen tasoon

Verrataan Helsinkiä vuotta aikaisempaan

Tytöt
Helsinki/Suomi

x:xx/x:xx

0:xx s
vähemmän
kuin xxxx

Tavoite on, että fyysisen toimintakyvyn mittaus- tulokset paranevat ja ovat kansallisten mediaani- tulosten yläpuolella

5.-luokkalaisten

Alaselänojen täysistunnassa, kyllä-suoritus, %

Tytöt
Helsinki/Suomi
93/94 | 2 %-yks.
vähemmän
kuin 2018

Pojat
Helsinki/Suomi
81/81 | ±0
sama tulos
kuin 2018

8.-luokkalaisten

Alaselänojen täysistunnassa, kyllä-suoritus

Tytöt
Helsinki/Suomi
93/94 | 2 %-yks.
vähemmän
kuin 2018

Pojat
Helsinki/Suomi
72/74 | 7 %-yks.
enemmän
kuin 2018

Liikkumisen (kevyt, reipas, rasittava) ja paikallaanolon (makuullaolo, istuminen) %-osuudet valveillaolosta sekä unen määrä ja laatu (light sleep, deep sleep, heräämiset) ikäryhmittäin ja sukupuolittain, keskiarvo

20–69-vuotiaat, KunnonKartta 2018–2019

Liikkumisen %-osuus valveillaolosta
(kevyt, reipas, rasittava)

Naiset **29 %** Miehet **28 %**

Paikallaanolon %-osuus valveillaolosta
(makuulla, istuen, lojuen)

Naiset **58 %** Miehet **62 %**

Seisomisen %-osuus

Naiset **13 %** Miehet **11 %**

Liikkumisohjelman tavoitteena on lisätä liikkumisen ja vähentää istumisen määrää.

12

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki

Liikkumisen edistäminen

Liikkumisen (kevyt, reipas, rasittava) ja paikallaanolon (makuullaolo, istuminen) %-osuudet valveillaolosta sekä unen määrä ja laatu (light sleep, deep sleep, heräämiset) ikäryhmittäin ja sukupuolittain, keskiarvo

Peruskoululaiset, LIITU 2018

Istuminen

Alakoulu, tytöt

46 %

Yläkoulu, tytöt

59 %

Alakoulu, pojat

48 %

Yläkoulu, pojat

62 %

Reipas ja rasittava liikunta

Alakoulu, tytöt

17 %

Yläkoulu, tytöt

9 %

Alakoulu, pojat

18 %

Yläkoulu, pojat

11 %

Liikkumisohjelman tavoitteena on lisätä liikkumisen ja vähentää istumisen määrää.

Kevyt liikkuminen

Alakoulu, tytöt

31 %

Yläkoulu, tytöt

22 %

Alakoulu, pojat

28 %

Yläkoulu, pojat

21 %

Uni (tuntia, keskiarvo)

Alakoulu, tytöt

9,5

Yläkoulu, tytöt

9,1

Alakoulu, pojat

9,3

Yläkoulu, pojat

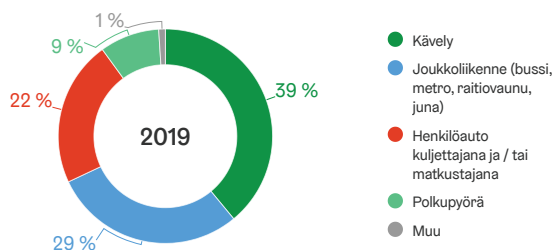
9,1

13

Liikkumisen edistäminen

Tehtyjen matkojen pääasiallinen kulkutapa 2019, %

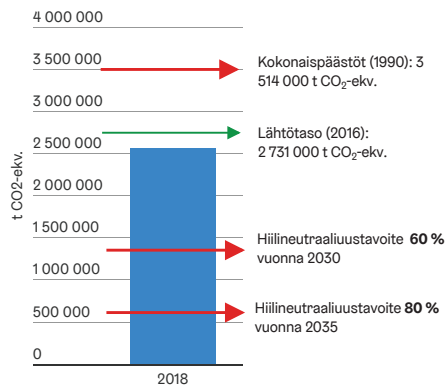
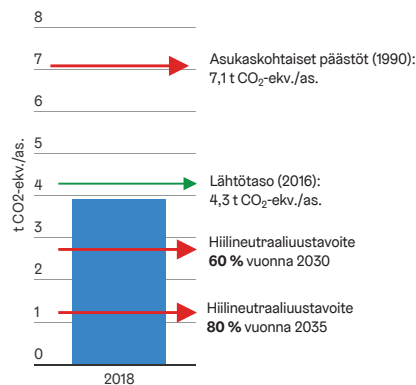

14

Kestävän kasvun turvaaminen

Ekologisesti kestävä kehitys

Helsingin kasvihuonekaasupäästöt 2018

Kokonaispäästöt (CO₂-ekv.)

Asukaskohtaiset (CO₂-ekv./as.)

15

Ekologisesti kestävä kehitys

Ilmanlaatu valituissa mittauspisteissä 2018

MÄKELÄNKATU

NO₂ (µg/m³):

29

3 µg/m³
vähemmän
kuin vuosi sitten

PM¹⁰ (kpl/vuosi):

14

6 kpl/vuosi
vähemmän kuin
vuosi sitten

MANNERHEIMINTIE

NO₂ (µg/m³):

25

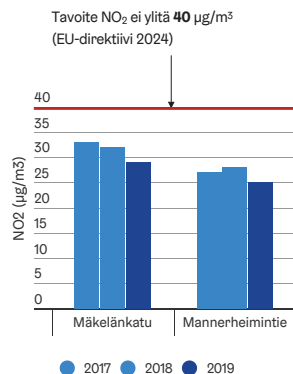
3 µg/m³
vähemmän kuin
vuosi sitten

PM¹⁰ (kpl/vuosi):

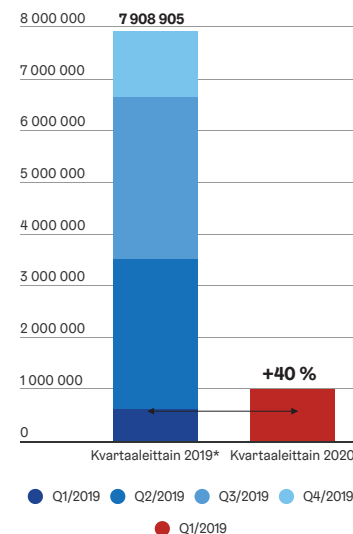
15

11 kpl/vuosi
enemmän kuin
vuosi sitten

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä Q1/2020

Pyöräliikenteen määrä automaattilaskentapisteissä, 12 laskentapistettä, koko vuosi 2019*

7 908 905

-7,6 %
vähemmän kuin
vuosi sitten

*Espanadin mittarista ei ole saatu toukokuun jälkeen tietoja rikkoutumisen vuoksi. Todelliset pyöräilijämäärät ovat siis suuremmat toiselta ja kolmannelta neljännekseltä.

16

Kestävän kasvun turvaaminen

Kaupunkirakenteen toiminnallisuus

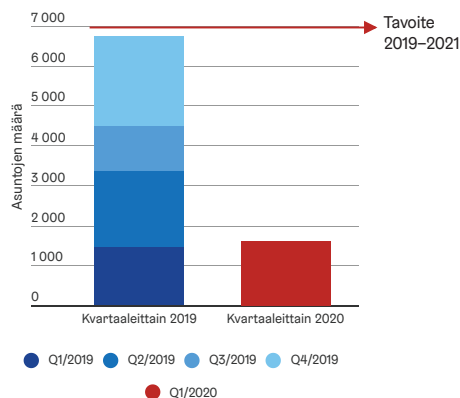
Valmistuneiden asuntojen määrä sekä hallinta- ja rahoitusmuoto Q1/2020

Asuntojen määrä Q1/2020

1 607

Strategian
tavoite 2017–18
6 000

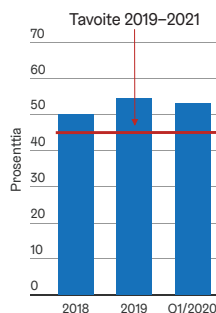
Strategian
tavoite 2019–21
7 000

Sääntelemättömät omistus- ja vuokra-asunnot

52,9 %

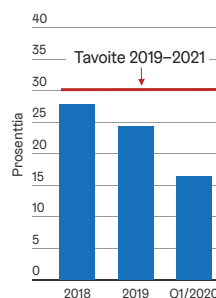
Strategian
tavoite 2019–21
45 %

Välimuodon asuntoja

16,3 %

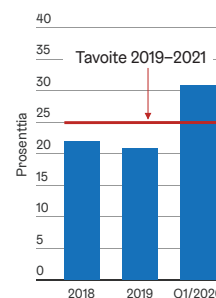
Strategian
tavoite 2019–21
30 %

Ara-vuokra-asuntoja

30,8 %

Strategian
tavoite 2019–21
25 %

17

Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

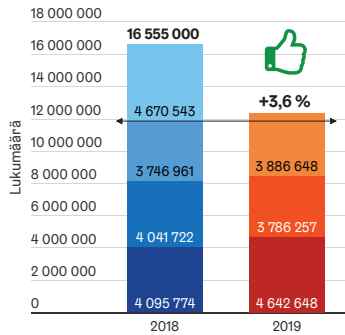
Keskusta-alueella oleskelevien ja vierailevien ihmisten lukumäärä

Yhteensä Q1–Q3 2019

12 315 553

+3,6 %
enemmän kuin
vastaavaan aikaan
vuosi sitten

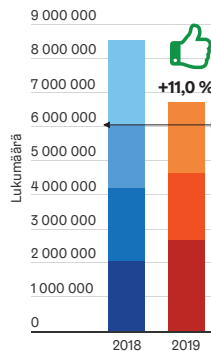

● Q1/2018 ● Q2/2018 ● Q3/2018 ● Q4/2018
● Q1/2019 ● Q2/2019 ● Q3/2019

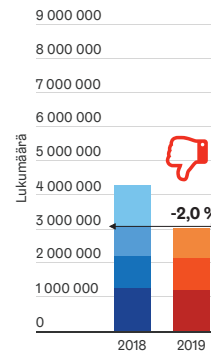
Kvartaaleittain

Narinkkatori

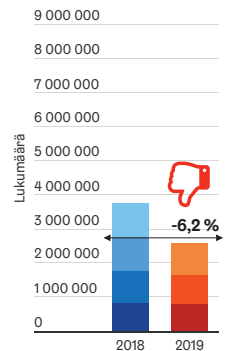
● Q1/2018 ● Q2/2018 ● Q3/2018 ● Q4/2018
● Q1/2019 ● Q2/2019 ● Q3/2019

Forum

● Q1/2018 ● Q2/2018 ● Q3/2018 ● Q4/2018
● Q1/2019 ● Q2/2019 ● Q3/2019

Aleksanterinkatu

● Q1/2018 ● Q2/2018 ● Q3/2018 ● Q4/2018
● Q1/2019 ● Q2/2019 ● Q3/2019

18

Kestävän kasvun turvaaminen

Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

Kävelyvyöhyke, 15 min

Harmaat alueet kuvaavat 15 minuutin kävelyetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1) tai lähikeskustasta (C3). Lauttasaari lisätty vaikka ei olekaan yleiskaavan mukainen lähikeskus.

Asukkaita:

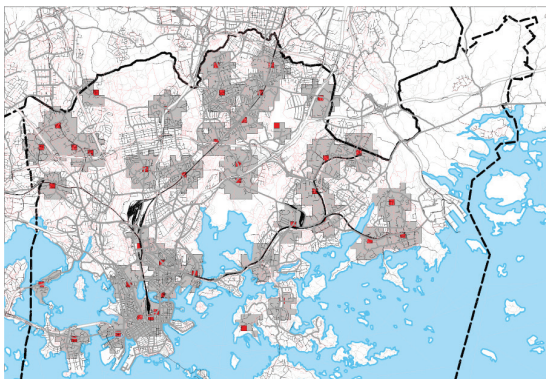
31.12.2019: 365 275
(+4 607; +1,3 %)*
31.12.2016: 350 460
31.12.2017: 356 353 (+5 893; +1,7 %)
31.12.2018: 360 668 (4 315; +1,2 %)

Pyöräilyvyöhyke, 15 min

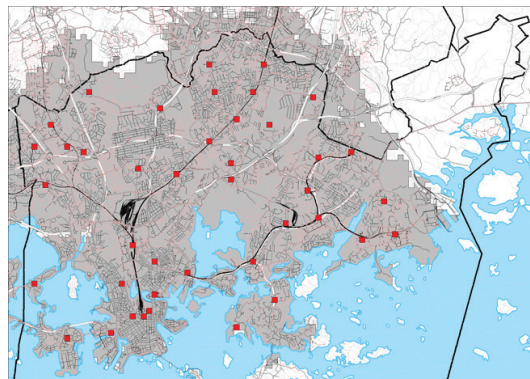
Harmaat alueet kuvaavat 15 minuutin pyöräilyetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1) tai lähikeskustasta (C3). Lauttasaari lisätty vaikka ei olekaan yleiskaavan mukainen lähikeskus.

Asukkaita:

31.12.2019: 631 140
(+6 681; +1,0 %)*
31.12.2016: 609 104
31.12.2017: 618 279 (+9 175; +1,5 %)
31.12.2018: 624 459 (+6 180; +1,0 %)

*Väestönmuutos viimeisten 12 kuukauden aikana.

19

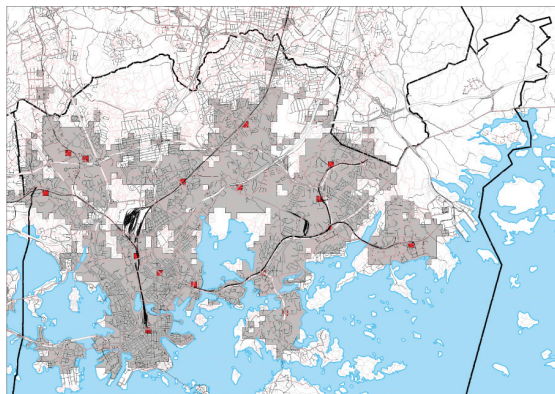
Saavutettavuus asukkaiden näkökulmasta

Joukkoliikennevyöhyke, liike- ja palvelukeskukset (C1), 20 min

Harmaat alueet kuvaavat 20 minuutin joukkoliikenne-etäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1).

Asukkaita:

31.12.2019: 516 280
(+3 873; +0,9 %)*
 • 31.12.2016: 498 636
 • 31.12.2017: 506 440 (+7 804; +1,6 %)
 • 31.12.2018: 511 469 (+5 029; +1,0 %)

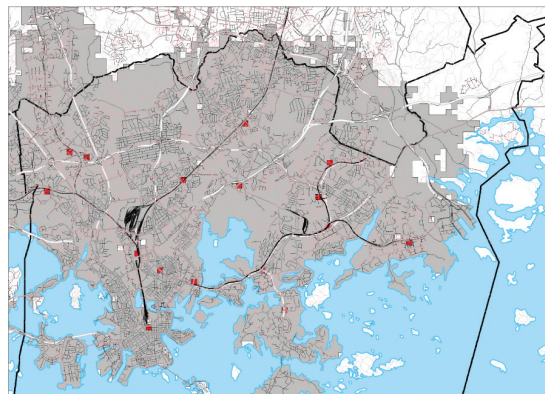
*Väestönmuutos viimeisten 12 kuukauden aikana.

Autovyöhyke, liike- ja palvelukeskukset (C1), 20 min

Harmaat alueet kuvaavat 20 minuutin autoetäisyyttä lähimmästä liike- ja palvelukeskustasta (Yleiskaava C1).

Asukkaita:

31.12.2019: 632 204
(+6 625; +1,0 %)*
 • 31.12.2016: 610 190
 • 31.12.2017: 619 365 (+9 175; 1,5 %)
 • 31.12.2018: 625 579 (+6 214; +1,0 %)

20

Kestävän kasvun turvaaminen

Kaupunkirakenteen toiminnallisuus

Uusien asukkaiden sijoittuminen raideliikenteen piiriin 12/2019*

Henkilöä

+3 810

Väkiluku 31.12.2019: 419 757
 (64,2 % koko Helsingin väkiluvusta, ennakkotieto)

Väkiluku 30.9.2019: 418 201
 (64,1 % koko Helsingin väkiluvusta, ennakkotieto)

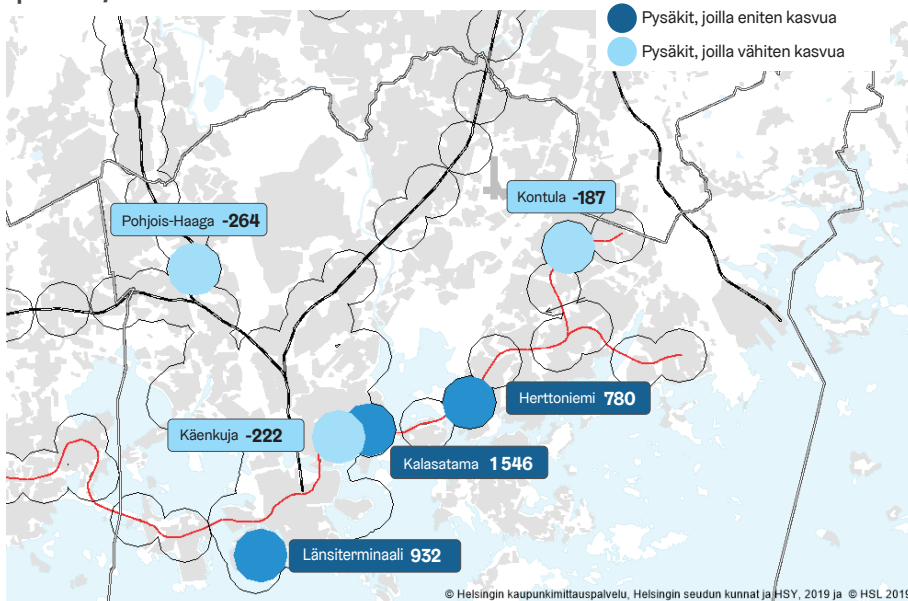
Väestönmuutos, %

Raideliikenne-
vyöhyke
+0,9 %

Koko kaupunki
 (ennakkotieto)
+0,9 %

Väestönkasvu 12/2019

● Pysäkit, joilla eniten kasvua
 ● Pysäkit, joilla vähiten kasvua

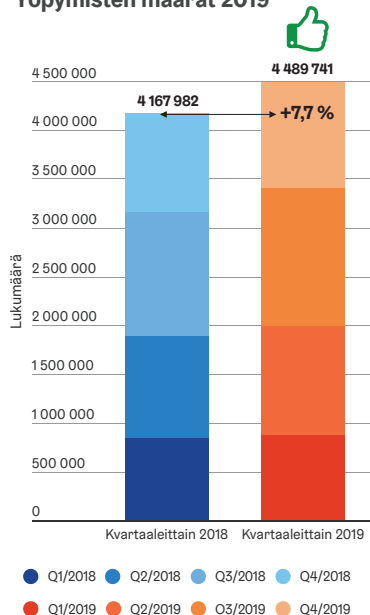

© Helsingin kaupunkimittauspalvelu, Helsingin seudun kunnat ja HSY, 2019 ja © HSL 2019

* Raideliikennevyöhyke: Alueet, jotka sijoittuvat korkeintaan 800 m etäisyydelle raideliikenteen (juna, metro, raitiovaunu) asemista tai pysäkeistä.

Elinvoimaisuus, matkailu

Yöpymisten määrät 2019

Kongressien ja kongressivieraiden määrä 2019

Kongressien määrä

395

66
kongressia
enemmän kuin
vuonna 2018

Kongressivieraat

84 114

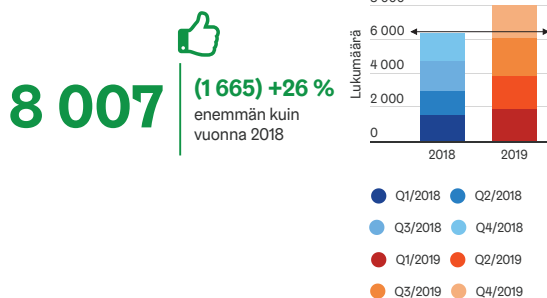
37 270
vierasta enemmän
kuin vuonna 2018

22

Elinvoimaisuus, matkailu

Työperusteinen maahanmuutto 2019

Suomen kansalaisten aivovienti

Suomen kansalaisten, 25–54-vuotiaiden ulkomainen muutto Helsingistä ja Helsinkiin 2018 (maastamuuton / maahanmuuton erotus, henkilöä)

Ylempi korkeakouluaste

-257

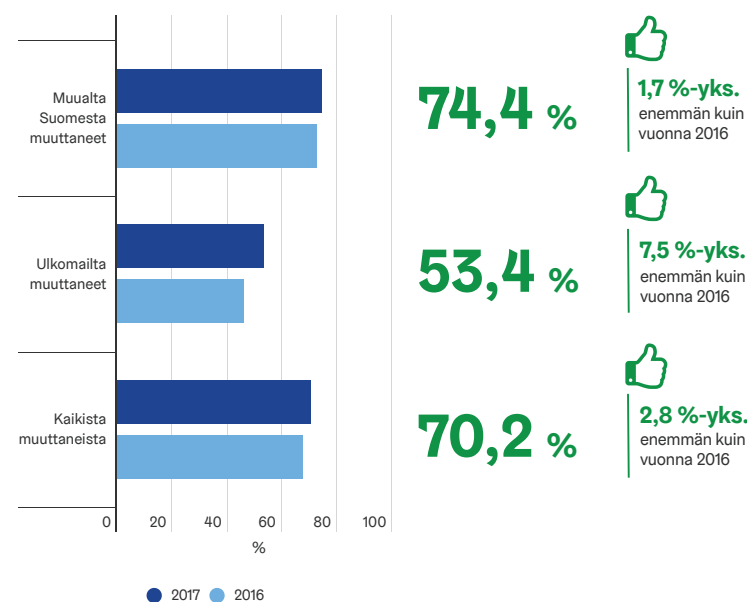
57
henkilöä
enemmän kuin
vuonna 2017

Tutkijakoulutusaste

-11

10
henkilöä
vähemmän kuin
vuonna 2017

Työllisten osuus työikäisistä tulomuuttajista, 25–54-vuotiaat 2017

23

Uudistuvat palvelut

Asukaslähtöisyys ja osallisuus

Toimintakulttuurin muutos

Ulkoilmatapahtumien lupaprosessin läpimenoaika vuonna 2019 (päivää)

5

Terveysasemien asiakkaaksi tulon prosessi; Vuosaaren takaisinsoittoaika Q2/2019 (minuuttia)

3:12:42

10:45 minuuttia enemmän kuin Q1/2019

Osallistuvan budjetoinnin äänestysprosentti 2019

8,6 %

Asiakaskokemus/palvelutyytyväisyys (asiakaskokemusindeksi)

[Tietoja ei vielä saatavilla]

24

Uudistuvat palvelut

Asukaslähtöisyys ja osallisuus – Asukasosallisuuden toteutuminen toimialoilla

Palvelukokonaisuudet, joiden kehittämisessä on käytetty asukasosallisuuden menetelmiä seurantakauden aikana (2019)

	KASKO	KUVA	KYMP	SOTE
Asukasosallisuuden menetelmä Ensimmäiselle riville on merkitty ne palvelukokonaisuudet, joiden sisältämien palveluiden kehittämisessä on käytetty vähintään yhtä seitsemästä asukasosallisuuden menetelmästä. Kyseiset palvelukokonaisuudet on tummennettu.	Varhaiskasvatuspalvelut, perus-opetuspalvelut, lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö, ruotsinkielinen palvelukokonaisuus, hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämispalvelut, talouspalvelut, tietohallinto, tilapalvelut, viestintäpalvelut	Nuorisopalvelu, kulttuuripalvelu, liikuntapalvelu, kirjasto, viestintä ja markkinointi, kehittämispalvelut, kaupunginmuseo, taidemuseo, kaupunginorkesteri, tietohallinto	Maankäyttö ja kaupunkirakentaminen, rakennukset ja yleiset alueet, palvelut ja luvat, hallinto- ja tukipalvelut	Terveys- ja päihdepalvelut, perhe- ja sosiaalipalvelut, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut, hallinto ja toimialataso
Verkkokyselyt ja -keskustelut	15	150	31	20
Digitaaliset vuorovaikutusalustat	0	55	0	3
Yleisötilaisuudet	114	128	161	175
Kokemusasiantuntijat	1	77	1	42
Raatiyöskentely	2	38	11	92
Palvelumuotoilu	4	112	2	15
Yhteiskehittäminen	10	144	23	64
Yhteensä	146	704	229	411

25

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristö

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste 2019

Lähikoulun perusopetuksen valinneiden osuus 2019

Lukioiden ylioppilas-kirjoitusten tulosten keskiarvo 2018

Vieraskielisten osuus Helsingin lukioista ylioppilaaksi valmistuneista 2018

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristö

Karvin valtakunnalliset oppimistulokset

Alkumittaus, keskimääräinen pistemäärä Helsingissä

7lk A-englanti: taito tulkita tekstejä (vähintään hyvän osaamisen taso)

Taito tuottaa tekstejä (vähintään hyvän osaamisen taso)

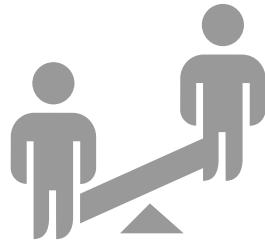

Oppiminen, koulutus, oppimisympäristöt

Varhaiskasvatuksen laatu

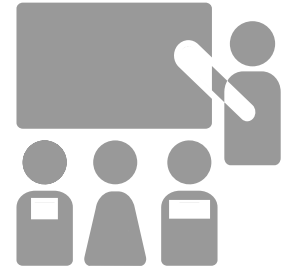
Ei-kelpoisten lastentarhanopettajien* osuus 31.10.2019

20,8 % **0,2 %-yks.**
vähemmän kuin vuosi
sitten samaan aikaan

Lastentarhanopettajien lähtövaihtuvuus 1.1.–31.10.2019

4,6 % **0,3 %-yks.**
enemmän kuin vuosi
sitten samaan aikaan

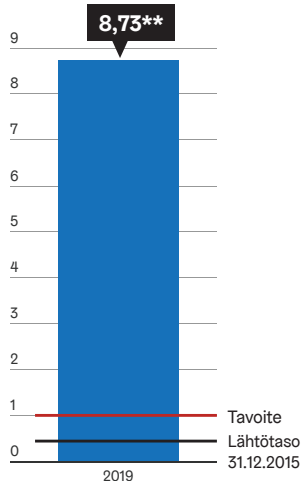

* Niiden lastentarhanopettajien, joilla ei ole tehtävää vastaavaa koulutusta, osuus kaikista lastentarhanopettajista.

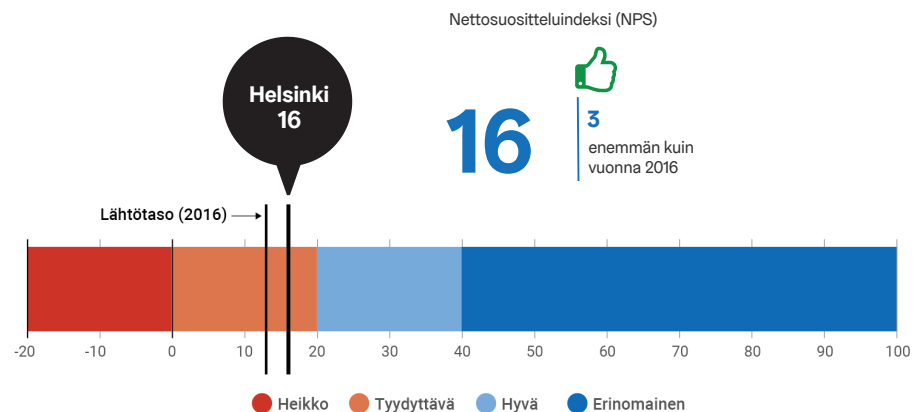
28

Yritystoiminta ja elinkeinoelämä

Helsinkiiläisten yksityisen** sektorin kokoajaisten työpaikkojen määrän kasvu suhteessa asukasluvun kasvuun*

Yritysten halukkuus suositella Helsinkiä sijaintipaikkana 2018

*Suhdeluvut 1/2019–4/2019 päivitetty ajantasaisten tietojen pohjalta **Poiketen mittarin nimestä työpaikkojen lukumäärä on laskettu KAIKKIEN eikä yksityisten työpaikkojen pohjalta, sillä yksityisiin työpaikkoihin liittyyää ajantasaista tietoa on ainoastaan saatavilla Helsingissä asuvien yksityisellä sektorilla työskentelevien henkilöiden osalta. Tämä kuitenkin jättää Helsingissä työskentelevien ja Helsingin ulkopuolella asuvien henkilöiden yksityiset työpaikat huomioitua.

29

Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

Henkilöstökokemus ja johtaminen, Kunta 10 -tutkimus 2018

Ei vaikutusmahdollisuuksia muutoksiin töissä

43,5 %

0,1 %-yks.
vähemmän kuin
vuonna 2016

Työyhteisössä on sosiaalista pääomaa

Työterveyskysely 12/2019

3,89

0,14
enemmän kuin
vuonna 2018

Kokee muutokset työssä myönteisiksi

35 %

sama kuin
vuonna 2016

Päätöksenteko koetaan oikeudenmukaiseksi

Työterveyskysely 12/2019

2,94

0,21
vähemmän kuin
vuonna 2018

Työn hallinta

3,63

0,01
vähemmän kuin
vuonna 2016

Suosittelisi työnantajaa ystävälleen

Työterveyskysely 12/2019

77,0 %

3,7 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2018

30

Uudistuvat palvelut

Henkilöstön hyvinvointi ja johtaminen

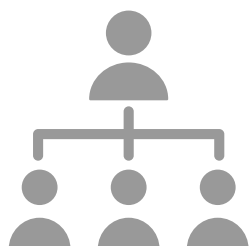
Henkilöstökokemus ja johtaminen, Kunta 10 -tutkimus 2018

Henkilöstön tyytyväisyys johtamiseen/
esimiestyöhön (sijoittuminen, 100 = paras)

50.

sama kuin
vuonna 2016

On itse kokenut syrjintää: sukupuoli

1,9 %

0,8 %-yks.
enemmän kuin
vuonna 2016

On itse kokenut seksuaalista häirintää

Työterveyskysely 12/2019

5,5 %

0,9 %-yks.
vähemmän kuin
vuonna 2018

31

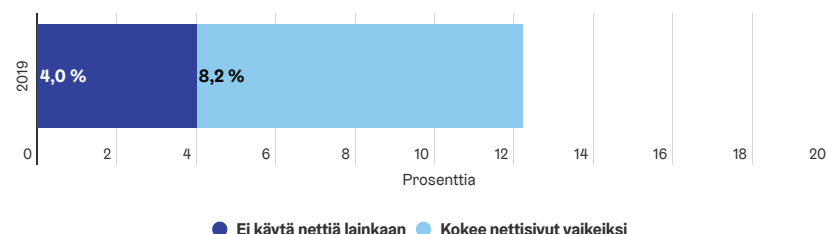
Digitalisuus

Käyttäjättyytyväisyys kaupungin digitaalisiin palveluihin

[Tietoja ei vielä saatavilla]

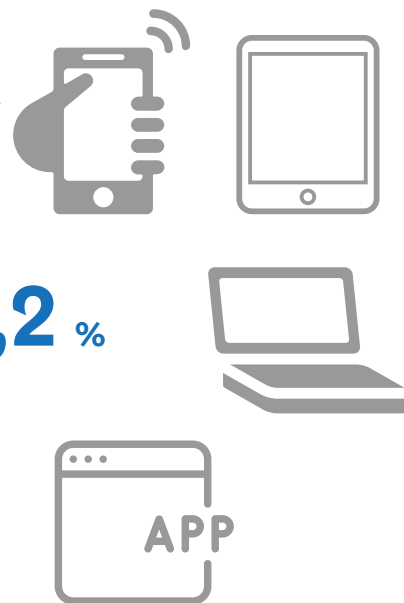
Digikuilu

Internetiä käyttämättömien sekä julkisten palvelujen nettisivut vaikeakäyttöisiksi kokeneiden osuus 16–89-vuotista helsinkiläisistä

Yhteensä

12,2 %

32

Digitalisuus

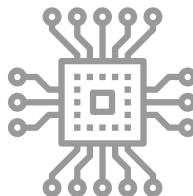
Avointen rajapintojen määrä, sisäiset/ulkoiset

Avoimet ulkoiset
rajapinnat, kpl

Tietojärjestelmät, kpl

24 / 774

Rajapintojen osuus
tietojärjestelmistä
3,1 %

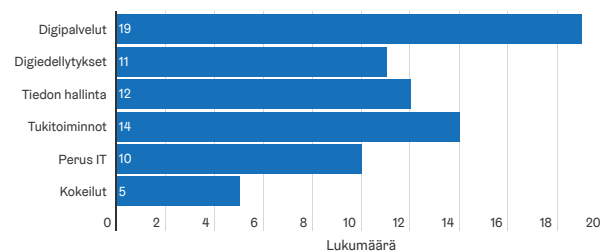
Avoimet sisäiset
rajapinnat, kpl

Tietojärjestelmät, kpl

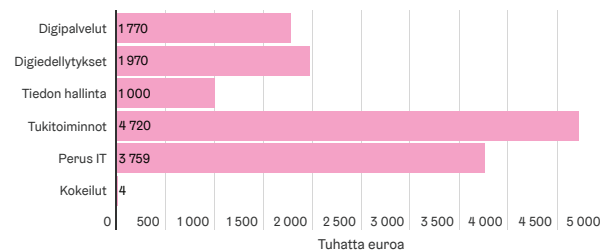
[Tietoja ei vielä saatavilla]

Digitaalisten palvelujen kehitys

Keskushallinnon ja kaupunkiyhteisten ohjelmien hankkeiden määrä

Hankkeen budjetti

Taloudellisesti kestävä kehitys

Taloudellinen kokonaistuottavuus (Alustava tilinpäätös 2019)

4 024 743 000 €

Ei saavutettu tavoitetta vuotuisesta 0,5 % tuottavuuden kasvusta

Investointien tulorahoitusprosentti (vuosi-kate/investoinnit, Alustava tilinpäätös 2019)

97 %

10 %-yks. enemmän kuin talousarviossa 2019

Työllisyysaste (2019)

74,7 %

0,7 %-yks. enemmän kuin vuosi sitten

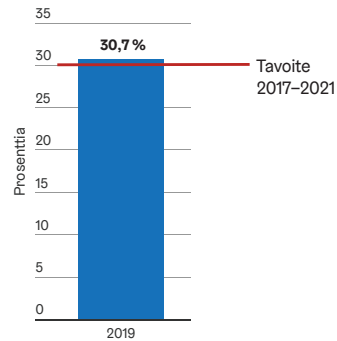
Lainakanta euroa/asukas (Alustava tilinpäätös 2019)

1 549

144 €/as. vähemmän kuin tilinpäätöksessä 2018

Yhteisöveron jako-osuus (2019)

Kassan riittävyys, päivää (Alustava tilinpäätös 2019)

77

Tavoite on vähintään 50 päivää
Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taso oli 91 päivää

Yksikkökustannukset (euroa) toimialojen palveluissa

[Tietoja ei vielä saatavilla]

34

Liite 2

Suoritetaulukot

Suoritteet

Keskushallinto

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA -VIRASTO		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Henkilötyöpäivät	3 400	3 300
Tehokkuus/taloudellisuus		
Arviointi- ja tarkastustyöhön käytettyjen työpäivien osuus henkilötyöpäivistä	75,0 %	76,0 %
Arviointikertomus valmistuu 30.4. mennessä	30.4.	toteutuu
Tilintarkastuskertomus annetaan 30.4. mennessä	30.4.	toteutuu
Toiminnan laajuustiedot		
Tilintarkastuspäivät per tilivuosi, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät	390	390
Resurssit		
Henkilöstön määrä	18	17
Tarkastusta ja arviointia tekevän henkilöstön määrä	16	15
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100)	89,9	89,9
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala	602	602
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Tarkastuspäivän hinta, euroa/pv	538	541
muutos edellisestä vuodesta, prosenttia		11,2

PALVELUKESKUSLIIKELAITOS		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tehokkuus/taloudellisuus		
Liikelijäämä liikevaihdosta	2,2	-0,4
Sijoitetun pääoman tuotto	2,9	-0,5
Henkilöstökulut (ml. työvoiman ostot) liikevaihdosta	52,9	56,5
Liikevaihto/henkilö, 1000€	72,5	71,1
Toiminnan laajuustiedot		
Liikevaihdon muutos	-1,0	-4,0
Investoinnit liikevaihdosta	0,6	0,6
Resurssit		
Henkilöstön määrä 31.12.	1 363	1 368
Omavaraisuusaste, %	84,4	83,8
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100) (Jalostusarvo/henkilö)	96	98

RAKENTAMISPALVELULIIKELAITOS		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tehokkuus/taloudellisuus		
Liikevaihto/henkilö, 1 000€	171,4	176,8
Käyttökate/henkilö, 1 000€	5,0	4,4
Käyttökate, %	2,9	2,5
Liikelyijäämä liikevaihdesta, %	1,5	1,1
Toiminnan laajuustiedot		
Liikevaihdon muutos, %	-7,4	-6,9
Investoinnit liikevaihdesta, %	1,6	2,0
Rakennettu katuala, ha *)	12,6	12,6
Rakennettu katuvihreä, ha *)	2,4	2,4
Rakennettu puistoala *)	5,6	5,6
Vesi- ja viemäriputket, jm *)	13 564	13 564
Uudis- ja korjausrakentamiskohteet, kpl *)	4 244	4 244
*) Asiakkaiden tilauksista, hankkeiden vaikeusasteista ja tuottavuuskehityksestä johtuen määrät voivat vaihdella vuosittain +/- 10 %.		
Hoidettavat katualueet, ha**)	1 149	1 149
Hoidettava katuvihreä, ha **)	296	296
Hoidettavat puistoalueet, ha **)	918	918
Luonnonhoitotyöt metsissä, ha **)	291	291
**) Vuosivaihtelusta ja uusien alueiden rakentamisesta johtuen hoidettavat alueet kasvavat vuosittain 1-5 %.		
Resurssit		
Henkilöstön määrä	1 336	1 336
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100)	103	103
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Indeksi (2017= 81 006 htm2 kokonais- pinta-ala)	94,3	94,3
Tilojen kokonaispinta-ala (htm2)	76 400	76 400
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu		
Luonnonhoito, vuosikustannus € /ha (Ylläpidon kustannukset € indeksikorjattuna /metsä-alueiden ylläpito+maisemapeltojen ylläpito+luonnonsuojelualueiden ylläpito ha)	900,81	900,81
Kustannukset rakennettua/korjattua hyötyalaa kohden suurissa rakennusprojekteissa, yli 500 k€ (€/m2)	1 177,50	1 177,50
Kaupunkitekniikan rakentaminen, (€/ muunnettu katu m2), (huomioitu rakennettu katu- ja puistoala sekä v ja jv km)	178	178
Hoidettavan katu- ja puistoalueen sekä katuvihreän kustannukset (k€ /ha)	28,915	28,915

TALOUSHALLINTOPALVELULIIKELAITOS		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut (1 000)	1 194	1 220
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot (1 000)	213	220
Ostolaskut (1 000)	820	890
Palkka- ja palkkiolipukkeet (1 000)	772	772
Asiantuntijatyötunnit (1 000)	55	55
Tehokkuus/taloudellisuus		
Tiliotteella automaattisesti tiliöityvä tapahtuma (%)	75	80
E-laskujen osuus lähtevistä laskuista (%)	36	36
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut (%)	27	27
CM-järjestelmässä täsmäytyneet ostolaskut (%)	25	25
Sähköiset palkkalipukkeet (%)	80	80
Toiminnan laajuustiedot		
Ostolaskujen lkm (1 000)	820	890
Palkka- ja palkkiolipukkeiden lkm (1 000)	772	772
Resurssit		
Henkilötyövuodet	365	365
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)	106,3	106,3
Liikevaihto/henkilötyövuosi (1 000e/htv)	82	82
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala	6 959	6 959
Tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään	19	19
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu euroa/x		
Kuukausipalkkalipuke (e/kpl)	11,2	11,2
Manuaalinen ostolasku (e/kpl)	8,5	8,5
Liittymälasku (e/kpl)	2,3	2,3

TYÖTERVEYSLIIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Sitova tavoite		
Nettosuositteluindeksi (NPS)	70	65
Suoritetavoitteet		
Kiireetön lääkärin vastaanottoaika 5 arkipäivän kuluessa	5	**
Aiempien vuosien tavoitteet		
Työterveyshuollon kustannukset (€/henkilö)		
Työterveyshuollosta kirjoitetut sairaspöytäkirjat		
T3 yleislääkäri*		
T3 työterveyslääkäri*		
T3 työterveyshoitaja*		
*T3-seuranta korvataan kiireetöntä lääkärin vastaanottoaikaa seuraamalla		
Tehokkuus/taloudellisuus		
Liikevaihto/vakanssi, 1000 €	117	125
Toiminnan laajuustiedot		
Asiakasmäärä	39 500	39 500
Resurssit		
Vakanssien määrä	147	147
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)	100	100
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala	5,0	5,0
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu euroa/x		
Liikevaihto/asiakasmäärä	437	465
* Palveluiden saatavuuden seurannassa on päädytty uuteen mittaustapaan. T3-ajan seurannasta siirrytään lääkäreiden ensimmäisen vapaan vastaanottoajan seurantaan. Kiireettömissä asioissa lääkärin vastaanottoaika on saatavilla 5 arkipäivän sisällä.		
Hoidontarpeen arviointi tehdään ensisijaisesti hoitochatin kautta. Kaupungin henkilöstön työterveyshuollon kustannuksia (€/henkilö) seurataan yksikön sisäisessä seurannassa, mutta ei enää talousarviotavoitteena.		
Yksikkökustannusten kehitystä kuvaava tunnusluku, liikevaihto/asiakasmäärä sisältää sekä kaupunkiasiakkaan että tytäryhteisöjen asiakasmäärät.		
** Koronan aiheuttamasta poikkeustilanteesta johtuen kyseistä tavoitetta ei voida laskea.		

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
VARHAISKASVATUS		
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset	38 842	38 795
Suomenkielinen varhaiskasvatus	36 443	36 450
Omissa päiväkodeissa	24 110	24 600
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	400	550
Perhepäivähoidossa	607	525
Lasten kotihoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	6 751	6 330
Yksityishoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	3 875	3 820
Kerhoissa, lapset	700	625
Lapsia esiopetuksessa	5 680	5 680
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	2 399	2 345
Omissa päiväkodeissa	2 105	2 079
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	210	210
Perhepäivähoidossa	84	56
Lapsia esiopetuksessa	450	450
Koululaisten iltapäivätoiminta	11 924	11 211
Koululaisten iltapäivätoiminta leikkipuistoissa	3 864	2 815
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA		
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	1 200	1 275
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	360	292
Perusopetuslain mukaisessa muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	6 500	6 829
PERUSOPETUS	45 033	44 909
Suomenkielinen perusopetus	41 194	41 109
Ruotsinkielinen perusopetus	3 839	3 800
LUKIOKOULUTUS	8 799	8 960
Suomenkielinen lukiokoulutus	7 545	7 677
Lukiokoulutus	7 491	7 630
Valmistava opetus	54	47
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 254	1283

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
AMMATILLINEN KOULUTUS	9 119	9 119
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	7 147	7 147
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus		
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	40	40
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus		
Oppisopimuskoulutus	1 800	1 800
VAPAA SIVISTYSTYÖ		
Suomenkielinen vapaa sivistystyö		
Opetustunnit	106 000	106 000
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit	1 412	1 412
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	83 000	79 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö		
Opetustunnit	22 100	22 100
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit	400	400
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	17 000	16 400
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	129 912	129 912
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	100 000	95 400
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät		
- Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	494	475
- Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	9 043	9 385

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tehokkuus/taloudellisuus		
Vaikuttavuustavoitteet		
Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus		
Osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidon tuki)		
- 0-2 -vuotiaat	67,0 %	67,0 %
- 3-5- vuotiaat	95,0 %	95,0 %
- 5- vuotiaat	95,0 %	95,0 %
- 6- vuotiaat	97,0 %	97,0 %
- 0-6-vuotiaat	84,0 %	84,0 %
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki)		
- 0-2 -vuotiaat	34,0 %	34,0 %
- 3-5- vuotiaat	92,0 %	92,0 %
- 5- vuotiaat	94,0 %	94,0 %
- 6- vuotiaat	96,0 %	96,0 %
Osallistumisaste kaupungin suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)		
- 0-2 -vuotiaat	28,0 %	28,0 %
- 3-5- vuotiaat	79,0 %	79,0 %
- 5- vuotiaat	81,0 %	81,0 %
- 6- vuotiaat	87,0 %	87,0 %
Osallistumisaste kaupungin ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito)		
- 0-2 -vuotiaat	40,0 %	40,0 %
- 3-5- vuotiaat	89,0 %	89,0 %
- 5- vuotiaat	92,0 %	92,0 %
- 6- vuotiaat	100,0 %	100,0 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki		
- 0-2 -vuotiaat	5,0 %	5,0 %
- 3-5- vuotiaat	12,0 %	12,0 %
- 5- vuotiaat	12,0 %	12,0 %
- 6- vuotiaat	8,0 %	8,0 %
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto kodinhoidontuki		
- 0-2 -vuotiaat	33,0 %	33,0 %
- 3-5- vuotiaat	3,0 %	3,0 %
- 5- vuotiaat	1,0 %	1,0 %
- 6- vuotiaat	1,0 %	1,0 %

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suomenkielinen perusopetus		
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	99,0 %	99,0 %
"Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat"	93,0 %	89,6 %
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat	84,0 %	86,2 %
*) ei sisällä sopimus-, yksityis- eikä valtionkouluja		
Ruotsinkielinen perusopetus		
Peruskoulun päättötodistuksen saaneet	99,0 %	99,0 %
"Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1 luokan oppilaat"	97,0 %	97,0 %
"Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7 luokan oppilaat"	95,0 %	95,0 %
*) ei sisällä sopimus-, yksityis- eikä valtionkouluja		
Suomenkielinen lukiokoulutus		
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon)	0,0 %	0,0 %
Läpäisyaste	85,4 %	84,0 %
Keskeyttäminen negatiivinen	1,3 %	1,2 %
Ruotsinkielinen lukiokoulutus		
Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon)	0,3 %	0,3 %
Läpäisyaste	95,0 %	95,0 %
Keskeyttäminen negatiivinen	1,2 %	1,2 %
Ammatillinen koulutus		
Keskeyttämiset, negatiiviset	8,2 %	8,2 %
Järjestämisluvan käyttöaste	100,0 %	100,0 %

KASVATUKSEN JA KOULUTUKSEN TOIMIALA		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus		
Tuottavuus (2018=100)		
Suoriteindeksi	101,5	101,9
Kustannusindeksi	105,5	107,2
Tuottavuusindeksi	96,2	95,1
Tuottavuus on laskettu huomioiden suoritteet ja kustannukset kaupungin itse tuottamissa varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluissa.		
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
htm ² /asiakas		
Päiväkodit	10,15	10,01
Peruskoulut	11,63	11,67
Lukio	9,14	8,97
Stadin ammattiopisto	15,59	15,59
Työväenopistot	0,93	0,97
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Euroa (lapsi/oppilas/opiskelija)		
Varhaiskasvatus, esiopetus ja leikkipuisto sekä iltapäivätoiminta		
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi)		
Suomenkielinen varhaiskasvatus	10 382	10 727
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	12 013	12 156
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija)		
Suomenkielinen esi- ja perusopetus	9 752	9 854
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	8 341	8 322
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus	10 395	10 667
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus	9 180	9 014
Ammatillinen koulutus *	13 101	12 763
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti)		
Suomenkielinen vapaa sivistystyö	120	125
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö	140	140
*) Vuosina 2020 - 2022 opiskelijavuodet yht. 9998		

Kaupunkiympäristön toimiala

KAUPUNKIRAKENNE 31001		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv.	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv	19	19
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	60	40
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasiitteita	650	650
Uudisrakennusmittauksia	650	650
Pysäköinnin valvontatapahtumat	1 300 000	1 000 000
Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika, päivää	60	40
Ympäristönsuojelussa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	500	500
Elintarviketurvallisuudessa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia (ml. uusintatarkastukset) vähintään	3000	2600
Ympäristöterveydessä tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	750	800
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään	230	230
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0
Tehokkuus/taloudellisuus		
Ulkovalaistuksen energian kulutus KWh/asukas	65,1	65,2
Toiminnan laajuustiedot		
Kaavoituksen mahdollistamat uudet asunnot (kpl)	7 000	7 000
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (k-m2 5 v keskiarvo)	1 400 000	1 400 000
Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit (km)	15	15
Rakennetut pyöräpysäköintipaikkojen lkm	900	900
Katutyöluvut	6 500	6 000
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl	180 000	160 000
Rakennusvalvonnan lupapäätökset yhteensä, kpl	3 000	2 500
Myönnettyissä rakennusluvuissa kerrosalaa yhteensä, m ²	730 000	650 000
Myönnettyissä luvissa asuntoja, kpl	6 000	5 700
Valmistuneet asunnot, kpl	6 800	5 000
Ylläpidettävä katuala, ha	2 130	2 129
Ylläpidettävät sillat, m ²	337 000	334 150
Yleiset käymälät, kpl	50	50
Uudelleen päällystetty katuala, ha	41	40
Rakennetut puistot, ha	943	943
Pellot ja niityt, ha	1 045	1 061
Metsäiset alueet, ha	4 655	4 633
Katuvihreä, ha	500	507

KAUPUNKIRAKENNE 31001		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Resurssit		
Henkilöstön määrä (koko kaupunkiympäristön toimiala)	1 580	1 580
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100)	101,0 %	101,0 %
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala (koko kaupunkiympäristön toimiala)	32 346	32 346
Tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään	0,81	0,81
Hallintokunnan oma mittari		
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Kaupunkittauspalvelut muunnettu suorite	146,34	146,34
Pysäköinninvalvontatapahtumaindeksi kpl	7,18	6,36
"Asumisoikeushakemusten käsittelykulu (ulkokuntalaisen hakemukset)	7,95	6,9
"		
Kustannukset / kaavoitettu asuntokerrosala + varattujen asuntotonttien kerrosala*	34,73	34,73
Katujen ylläpitoon liittyvät käyttömenot /m ²	2,79	2,79
Puistojen ylläpitoon liittyvät käyttömenot /m ²	2,09	2,09
Käyttömenot / Rakennusvalvonta-asioiden suoritteet	763,28	763,28
*Laskentaperusteet muutettu vuodesta 2019 alkaen.		

RAKENNUKSET 31002		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään %	4	3,42
Uudisrakennukset ja peruskorj, m ²	116 550	116 550
Tehokkuus/taloudellisuus		
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/brm ² /v	144,3	144,3
Toiminnan laajuustiedot		
Tiloja vuokrauksessa, m ²	2 770 000	2 800 000
Tiloja ylläpidossa, m ²	1 895 000	1 960 000
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuuden kehittyminen (2018=100)		
Toimitilojen ylläpidon yksikkökustannukset/m ²	2,00	2,00
Tuottavuuden toteutuminen	101 %	101 %
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu euroa/x		
Tyhjien tilojen kustannus m ² (suoraan omistettut neliöt)	3,27	3,27

ASUNTOTUOTANTO 31003		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	1 199	1 221
Muu uudistotuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl	301	307
Uudistustuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	1 500	1 528
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja kpl	826	801
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)		
Hankesuunnitelmat/tuotantotavoite (%) (saadaan vertailuluku)	106	106
Asuntoa / keskimääräinen henkilöstömäärä (saadaan vertailuluku)	30	30
Tuottavuuden toteutuminen	101 %	101,0 %
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu euroa/x		
Uudisasunto €/kpl	8 015	8 016

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritetavoitteet		
Paikkakilometrit		
Raitioliikenne	734	758
Metrolinno	3 513	3 397
Yhteensä	4 247	4 155
Toiminnan laajuustiedot		
Liikenvaihto milj. €	224	220
Liikenvaihto/henkilö, 1000 €	164	171
Liikenvaihdon muutos, %	5	6
Resurssit		
Henkilöstö keskimäärin	1 363	1 289
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)	93	95
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Toimistotilojen pinta-ala suhteessa toimistotilojen henkilömäärään m ² /hlö	26	26
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Palvelu euroa/x		
Paikkakilometrikustannus, €/paikkakilometri	0,059	0,059

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN TOIMIALA		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Suoritettavoitteet		
LIIKUNTA		
Käyntikerrat	10 000 000	7 500 000
NUORISO		
Toimintaan osallistuneet nuoret	880 000	700 000
Nuorten järjestämän toiminnan määrä %	17 %	17 %
KULTTUURI		
Yleiset kulttuuripalvelut		
Tapahtumien määrä		
Käyntikerrat		
Kulttuurikeskukset		
Tapahtumien määrä	1 600	1 200
Käyntikerrat	580 000	435 000
Kulttuurin edistäminen		
Tapahtumien määrä	400	300
Käyntikerrat	145 000	108 750
Orkesteri		
Sinfonikonserttien määrä	49	38
Käyntikerrat	120 000	90 000
HAM		
Käyntikerrat	145 000	145 000
Helsinki bienaali käyntikerrat	300 000	300 000
Museo		
Käyntikerrat	440 000	340 000
Verkkopalveluiden asiakastoiminnot (FINNA, Helsingin kuvataitekeskus, HRI)	3 700 000	4 400 000
Kirjasto		
Aukiolotunnit	108 000	85 600
Fyysiset käyntikerrat	8 200 000	6 636 000
Verkkokäynnit	12 000 000	12 000 000
Resurssit		
Henkilöstön määrä	1 605	1 605
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)		
Tuottavuusindeksi	106,8	84,8

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN TOIMIALA

Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala	327 525	322 379
Tilojen pinta-alamäärä suhteessa asiakasmäärään	0,016	0,020
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
e / asukas (sis. järjestö ja laitosavustukset)		
Palvelukokonaisuus		
Liikunta	112,2	113,8
muutos% ed.vuoteen	4,1 %	5,6 %
Nuoriso	45,0	45,3
muutos% ed.vuoteen	-0,4 %	0,3 %
Kirjasto	59,6	60,5
muutos% ed.vuoteen	0,2 %	1,7 %
Kulttuuri	118,4	118,7
muutos% ed.vuoteen	-0,6 %	-0,4 %
Toimiala yhteensä	335,1	338,4
muutos% ed.vuoteen	1,1 %	2,0 %
e / asukas (ilman avustuksia)		
Palvelukokonaisuus / palvelu		
Liikunta	76,1	78,9
muutos% ed.vuoteen	1,9 %	5,6 %
Nuoriso	41,3	41,6
muutos% ed.vuoteen	-0,8 %	-0,2 %
Kirjasto	59,6	60,5
muutos% ed.vuoteen	0,2 %	1,7 %
Kaupunginmuseo	11,0	11,0
muutos% ed.vuoteen	-1,7 %	-1,8 %
Orkesteri	18,7	18,1
muutos% ed.vuoteen	-0,8 %	-4,0 %
Taidemuseo	12,3	13,1
muutos% ed.vuoteen	14,3 %	21,9 %
Yleiset kulttuuripalvelut	17,9	17,6
muutos% ed.vuoteen	-0,4 %	-2,0 %
Toimiala yhteensä	236,9	240,8
muutos% ed.vuoteen	1,0 %	2,6 %

Sosiaali- ja terveystoimiala

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Lastensuojelu, avohuolto, lapset	3 000	3 000
Lastensuojelu, laitoshuolto, hoitovrk	215 000	209 622
Aikuissosiaalityö, asiakkuudet	14 000	13 267
Omaishoidontuki, asiakkaat, vammaistyö	1 900	1 850
Henkilökohtainen apu, asiakkaat	2 800	2 850
SHL:n mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä (<18 vuotiaat)	1 600	1 800
SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (lapset lkm)	9 300	9 300
SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (aikuiset) (lkm)	6 800	6 800
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, käynti	430 000	430 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, muu asiointi	270 000	270 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti	400 000	400 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi	470 000	470 000
Hammashuolto, käynti	480 000	396 000
Hammashuolto, muu asiointi*	20 000	20 000
Psykiatrian avohoitokäynti	175 000	175 000
Psykiatrian avohoito, muu asiointi	70 000	70 000
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät	70 000	70 000
Polikliininen päihdehuolto, as.käynnit vuoden aikana	52 000	52 000
Korvaushoito, käynnit vuoden aikana	127 000	127 000
Päihdehuollon laitoshuolto, hoitovuorokaudet yht.	24 000	24 000
Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut, vrk	710 000	764 368
Asunnottomien asumispalvelut, vrk	550 000	527 275
Somaattinen sairaanhoito, päättyneet hoitojaksot	13 300	13 150
lääkkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito (palveluasuminen ja laitosasuminen)**	1 500 000	1 441 558
Kotihoito, käynti***	3 100 000	3 200 000
Kotihoito, muu asiointi****	410 000	320 000
*uusi tavoite		
**vuoteen 2018 asti sisältänyt myös lyhytaikaisen hoidon		
** vuonna 2019 seurattu erikseen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen vuorokausia		
*** sisältää kotihoidon oman toiminnan, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen käyntisuoritteet sekä osto- ja palvelusetelituotannon		
**** sisältää kotihoidon oman tuotannon, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen puhelut ja sähköisen asioinnin sekä kuvallisen etähoidon suoritteet		

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA		
Määrä- ja taloustavoitteet	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus	TA 2020	Ennuste
Tuottavuus (2018=100)	98,6	94,9
Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaistuottavuus määritellään Helsingin väestölleen tuottami- en sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelujen deflatoitujen kokonaiskustannusten ja suhteena.		
Tilankäytön tehokkuus	TA 2020	Ennuste
Tilojen kokonaispinta-ala htm2	479 167	479 167
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään	0,95	0,95
Hallintokunnan oma mittari		
tilat m2/vakanssi	34,5	34,5
Yksikkökustannusten kehitys	TA 2020	Ennuste
Lastensuojelun kokonaiskustannukset/asiakas	12 997	11 720
Lastensuojelun kokonaiskustannukset/asiakas (vertailukelpoinen Kuusikko-vertailut)	24 015	22 074
Vammaistyön kokonaiskustannukset/asiakas	13 390	13 305
Terveysasemien kokonaiskustannukset/suorite	68	76
Psykiatria- ja päihdepalvelujen kokonaiskustannukset/asiakas*	3 536	3 774
Suun terveydenhuollon kokonaiskustannukset/asiakas	376	364
Kotihoidon kokonaiskustannukset/suorite (oma toiminta ja etäkäynti)	36	37
*ei sisällä sosiaali- ja kriisipäivystystä		
Huomiotu Apotti terveysasemien ja suun terveydenhuollon osalta		

Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia
2020

Helsinki